

סקר מאפייני העבודה מהבית בתקופת משבר הקורונה

סקר שני בסדרה

18 באוגוסט 2020

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת המרכז

חלי (רחל) זקן, חוקרת

המרכז לממשל וכלכלה

המכון הישראלי לדמוקרטיה

עיקרי הממצאים

שיעור העובדים מהבית¹ בקרב כלל העובדים (שכירים ועצמאיים) עמד בחודש יולי על 43%, מרביתם עברו לעבוד מהבית על רקע משבר הקורונה ורק 9% עבדו מהבית/שילבו עבודה מהבית עוד לפני המשבר. שיעור העצמאיים שעבדו מהבית היה גבוה (71%) יחסית לשכירים (38%).

שיעור העובדים מהבית בסקטור הציבורי נמוך יחסית (33%), לעומת העובדים מהבית בסקטור העסקי, ללא היי-טק (46%) ושיעורם גבוה במיוחד בענפי ההיי-טק (70%). לפי סקרי הלמ"ס בעת התפשטות נגיף הקורונה שיעורי העבודה מהבית נמוכים יותר משמעותית. הסיבה נעוצה בכך שבניגוד לסקרי הלמ"ס, בהם נשאלו המעסיקים כמה עובדים מהבית היום, במסגרת הסקר הנוכחי נשאלו העובדים אם עבדו מהבית **בימים אלה**. לכן, בסקר זה נכללת אוכלוסייה רחבה יותר של עובדים מהבית.²

האוכלוסיות החלשות פחות נהנות מהאפשרות לעבוד מהבית: 30% מהעובדים ממשקי בית עם הכנסות נמוכות (עד 10,000 ₪) עובדים מהבית לעומת 48% ברמות ההכנסה גבוהות יותר. בדומה, שיעור העובדים מהבית בקרב בעלי ההשכלה הנמוכה (16%) קטן בהשוואה לשיעורם בקרב בעלי ההשכלה האקדמית והטכנולוגית (53%).

שיעור העובדים מהבית בקרב הערבים נמוך יחסית (30%) ליהודים (46%), זאת בשל השיעור הנמוך של הגברים הערבים שעבדו מהבית (18%), בעוד שיעור הנשים הערביות שעבדו מהבית היה דומה לנשים היהודיות (42%). הדבר מרמז על פוטנציאל לשילוב נשים ערביות בשוק העבודה הטמון בפתיחת האופציה לעבוד מהבית גם בימי שיגרה.

שיעור העובדים מהבית גבוה במיוחד בגילאי 35-54 (53%), בקרב הורים לילדים (48%) ובקרב תושבי אזור תל אביב והמרכז (50%).

הסקר חושף כי תושבי הפריפריה נהנו פחות מהאופציה לעבוד מהבית: 38% עבדו מהבית בפריפריה בהגדרתה הרחבה (כלומר, באזורים שאינם ת"א והמרכז). ייתכן שפער זה קשור לכך ששיעור גבוה יותר מתושבי הפריפריה מועסקים במקצועות בהם האפשרות לעבוד מהבית מוגבלת.³ כך או כך, מדובר בממצא המחייב התייחסות ממוקדת בניסיון להבין את החסמים לעבודה מהבית בקרב תושבי הפריפריה.

מרבית המשיבים לסקר (74%) מאמינים שהאפשרות לעבוד מהבית תפתח במידה רבה עד רבה מאוד הזדמנויות תעסוקה לאוכלוסיות רחבות יותר (חד הוריות, פריפריה, אנשים עם מוגבלות, מבוגרים ועוד). שיעור בעלי ההכנסות הגבוהות שמאמינים בכך גבוה (84%) יחסית לבעלי ההכנסות הנמוכות (67%).

למעלה ממחצית מהעובדים בבית (52%) הצליחו לבצע את עבודתם מהבית במידה די רבה עד רבה מאוד של יעילות בהשוואה ליעילותם במקום העבודה. שיעור עובדי הסקטור העסקי שדיווחו שביצעו את עבודתם ביעילות רבה גבוה (57%) בהשוואה לסקטור הציבורי (45%).

¹ עבדו רק מהבית או משולב מהבית וממקום העבודה הבית העסקי.

² העובדים מהבית כוללים את מי שעבד רק מהבית/שילב עבודה מהבית בעקבות המשבר, ואת מי שעבד רק מהבית/שילב עבודה מהבית גם לפני המשבר.

³ מהסקר, 31% מתושבי תל אביב והמרכז עובדים במקצועות המחייבים נוכחות פיזית לעומת 44% בותר האזורים.

שיעור גבוה יחסית בקרב המבוגרים מעל גיל 35 מצליחים לבצע את עבודתם מהבית ביעילות רבה עד רבה מאוד גבוה בהשוואה לצעירים (גילאי 18-34) – 55% לעומת 45%, בהתאמה.

כצפוי, יעילות העבודה מהבית נפגעת כאשר הילדים בבית: 44% מההורים שילדיהם לא היו במסגרות חינוכיות בעקבות הקורונה ציינו שנכחות הילדים בבית פגעה מאוד ביעילות עבודתם.

רוב העובדים מהבית (74% מהם) נתקלו בקשיים לעבוד מהבית. הקשיים השכיחים ביותר שדווחו היו העדר ריהוט או ציוד משרדי (כיסא משרדי/ שולחן/ תאורה ראוייה/מדפסת), העדר קשר אישי פיסי (פנים אל פנים) והעדר פינת עבודה/חדר שקט לעבוד ממנו. שיעור הנתקלים בקשיים לעבוד מהבית היה גבוה עוד יותר (80%) בקרב אלו שעברו לעבוד מהבית רק לאחרונה, בעקבות המשבר.

שיעור המדווחים על קשיים לעבוד מהבית גבוה יותר בקרב בעלי הכנסות נמוכות (עד 10,000 ₪) (84%). בעלי הכנסות נמוכות התקשו לעבוד מהבית בעיקר בשל העדר ציוד או ריהוט משרדי ופינת עבודה שקטה (38%). לעומתם, בעלי הכנסות גבוהות התקשו בעיקר בשל העדר קשר אישי פיסי (36%).

תושבי הפריפריה דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר על הקושי לעבוד מהבית בשל העדר פינת עבודה שקטה (37%) ואילו תושבי תל אביב והמרכז הקשיים דיווחו בשכיחות גבוהה ביותר על הקושי בהעדר קשר אישי פיסי והעדר ציוד וריהוט משרדי (37%).

מרבית המשיבים לסקר (80% מהם) מעוניינים לעבוד מהבית גם בימי שגרה, כאשר ההעדפה הינה לעבוד כיומיים וחצי בממוצע בשבוע (ליתר דיוק - 2.4 ימים).

כמחצית (49%) מהשכירים שהיו מעוניינים לעבוד מהבית בימי שיגרה לפחות פעם בשבוע מוכנים לוותר על חלק מהשכר או על החזר הוצאות נסיעה חניה ואש"ל. שיעור המוכנים לוותרים היה גבוה יחסית בקרב הצעירים (18-24), הערבים ובעלי הכנסות נמוכות.

נראה שהעבודה מהבית סייעה לשיפור שביעות הרצון מהאיזון בין עבודה לחיים אישיים: 71% הביעו שביעות רצון מהאיזון בסקר הנוכחי (יולי 2020), לעומת 59% בשנת 2016 (לפי הסקר החברתי של הלמ"ס).

רקע

בשנים האחרונות הפכה העבודה מהבית או מרחוק לצורת עבודה שלא ניתן להתעלם ממנה ועם התפרצות מגפת הקורונה התרחבה התופעה והיקפה גדל בצורה ניכרת. התפשטות מגפת הקורונה בישראל החלה לקראת סוף פברואר 2020, כאשר הצורך להשטיח את עקומת התחלואה הוביל באופן הדרגתי אך מהיר יחסית להשבתת הפעילות בחלקים נרחבים של המשק, כך שבעיצומו של הגל הראשון, ערב חג הפסח, הגענו למצב קיצון בו רק עובדים חיוניים הגיעו למקומות העבודה ומרבית העובדים נאלצו לעבוד מהבית או לא לעבוד כלל.

סקר זה נערך במטרה להבין טוב יותר את היקף ואת מאפייני העבודה מהבית בישראל, נכון לחודש יולי 2020 ובעיצומו של הגל השני של מגפת הקורונה. הסקר הינו השני בסדרת מחקרים שעוקבים אחר העבודה מהבית/מרחוק בתקופת הקורונה (הסקר הקודם נערך בסוף מרץ-תחילת אפריל 2020, בעיצומו של הגל הראשון, כשבוע לפני הסגר המוחלט שהוטל ערב הפסח).

בעוד הסקר הראשון נערך בתקופה שבה היינו בתהליך של החמרה במגבלות, טרם הסגר המוחלט (שהיה במהלך חג הפסח), הרי שהסקר הנוכחי נערך בשבוע השני של יולי 2020, בעיצומו של הגל השני, לאחר שהחל שינוי הכיוון – עם סיום תהליך הדרגתי של הקלות בסגר ובשלב בו חלה החמרה מחודשת במגבלות ההתקהלות וחלק מהענפים/פעילויות נסגרו מחדש ו/או היו במצב של אי-וודאות מחודשת לגבי אופן הפעילות המותר לגביהם (בעיקר אולמות האירועים ומופעי תרבות).

את הסקר יזם, גיבש וניתח צוות המרכז לממשל וכלכלה במכון הישראלי לדמוקרטיה, בסיוע ופיקוח מתודולוגי של צוות מרכז גוטמן למחקרי דעת קהל ומדיניות. הדגימה בוצעה באמצעות חברת מדגם.

המדגם

הסקר הנוכחי מבוסס על מדגם מייצג של אוכלוסיית העובדים במשק, וכולל 757 משיבים, מהם 599 שכירים ועוד 158 עצמאיים⁴. הסקר כלל 606 יהודים ו- 151 ערבים.

מספר המדווחים שעבדו מהבית הינו 281, מתוכם 144 נשים ו-137 גברים, 241 יהודים ו-40 ערבים, 49 עובדים מענפי ההיי-טק ו- 232 מיתר הענפים.

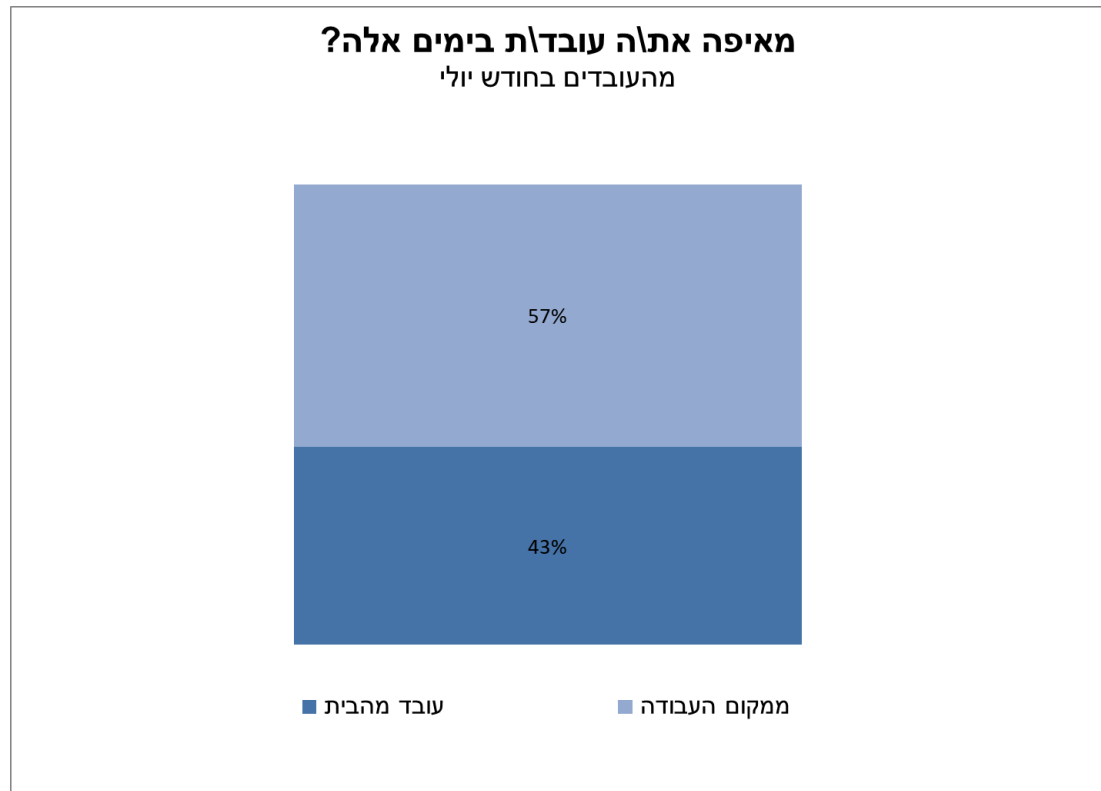
מבחינה מגדרית, נדגמו בסקר 361 גברים ו-396 נשים, המהווים 48% ו-52% מהמדגם בהתאמה. דגימה זו תוקננה להתפלגות הנכונה כיום בשוק העבודה בישראל: 53% גברים (1,981,832 עובדים) ו-47% נשים (1,746,179 עובדות).

⁴ אוכלוסיית העצמאיים נדגמו מעבר למשקלם באוכלוסייה, כדי לאפשר ניתוח מהימן של מצבם ולכן בכל נתון בו הוצג סך המדגם, שוקללו העצמאיים על פי משקלם באוכלוסייה העובדת (14%). מרבית העצמאיים בסקר (56%) לא מעסיקים עובדים, כ- 18% נוספים עובדים כפריילאנס, וכ- 25% נוהם עצמאים או בעלי חברה המעסיק עובדים (מרביתם- 78% מעסיקים עד 5 עובדים, וכ- 22% מעסיקים עד 20 עובדים).

פרק א- השפעת משבר הקורונה על מיקום העבודה והמעבר לעבודה מהבית

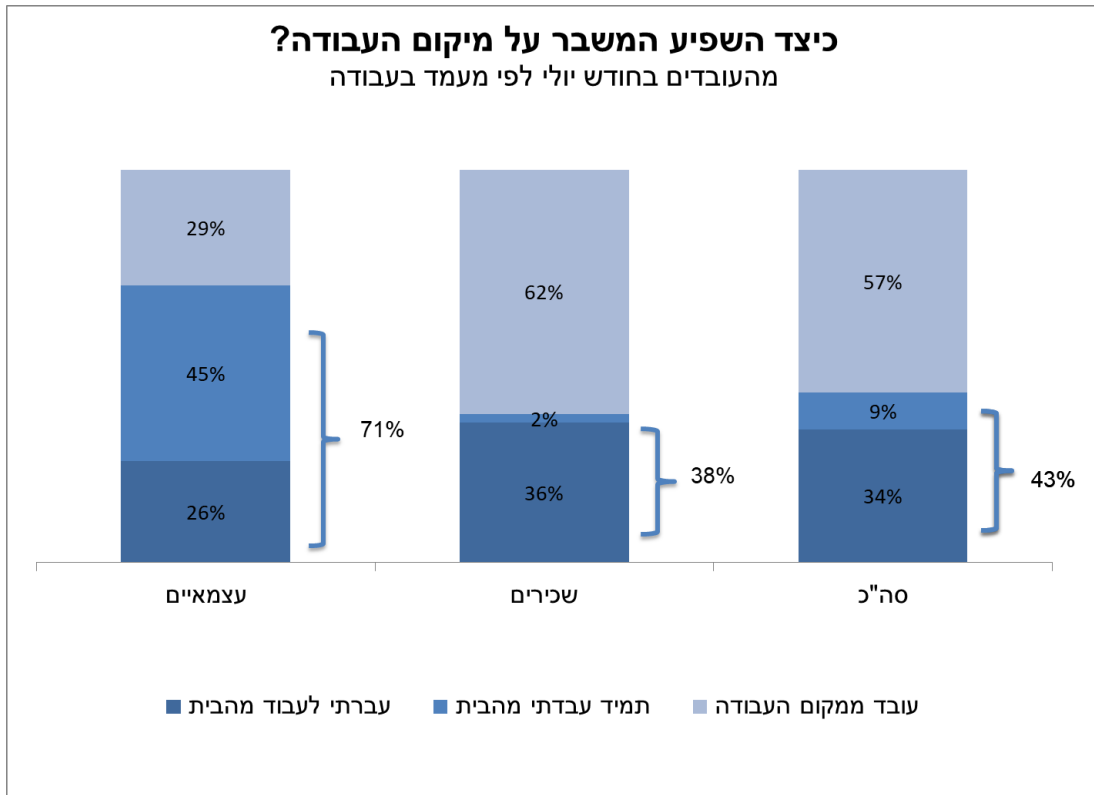
בתקופת משבר הקורונה גדל באחת היקפה של העבודה מהבית, כאשר עסקים רבים ואף ענפים שלמים במשק נאלצו, בהנחיית הממשלה, לסגור או לצמצם פעילות. במהלך משבר הקורונה יצא המכון הישראלי לדמוקרטיה בסדרת סקרים במטרה ללמוד על מאפייני העבודה מהבית.

ממצאי הסקר ממחישים את מה שכולנו יודעים - שהמשבר הביא לזינוק בשיעור העובדים מהבית. שיעור העובדים מהבית עמד ביולי 2020 על 43%, לעומת 9% שעבדו מהבית לפני המשבר. שיעור גבוה זה, הינו נמוך בהשוואה למצב בסוף מרץ 2020 (בשיא מגבלות הפעילות לפני ערב פסח), אז הגיע שיעור העובדים מהבית לשיא של 55%.

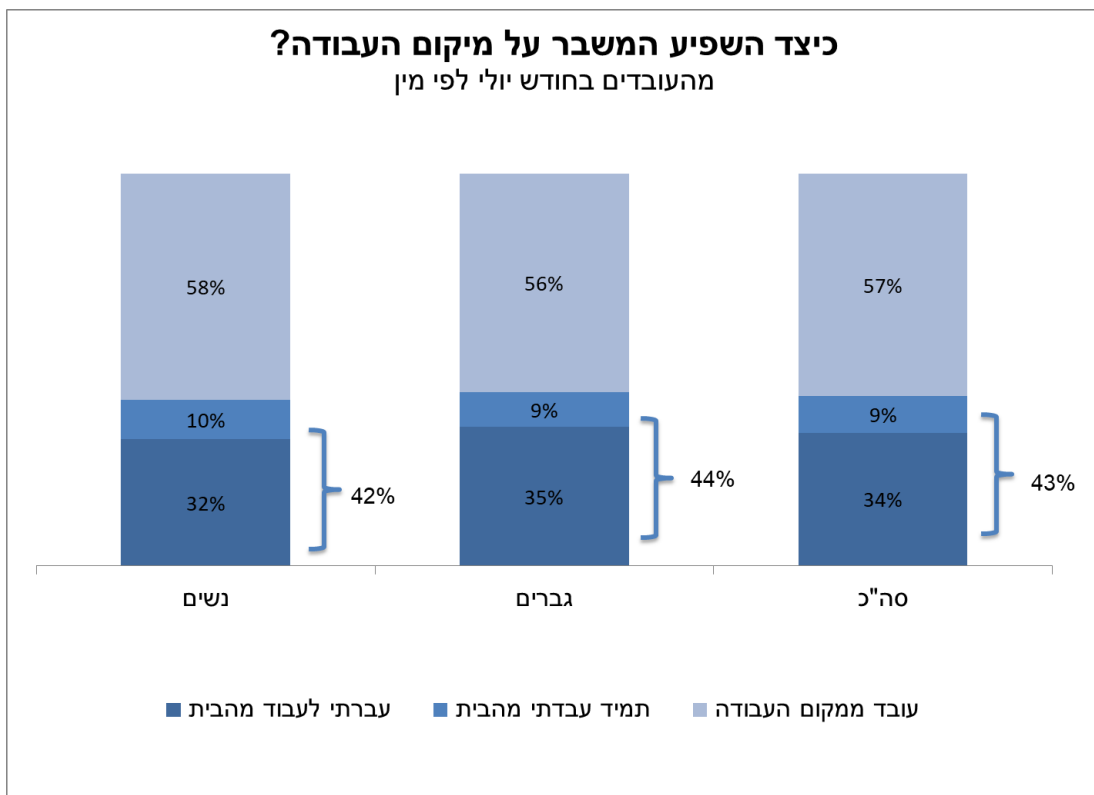

שיעור השכירים שעבדו מהבית ביולי 2020 עמד על 38%, לעומת 71% מהעצמאים (לעומת 51% ו-81% בהתאמה, בסוף מרץ 2020).

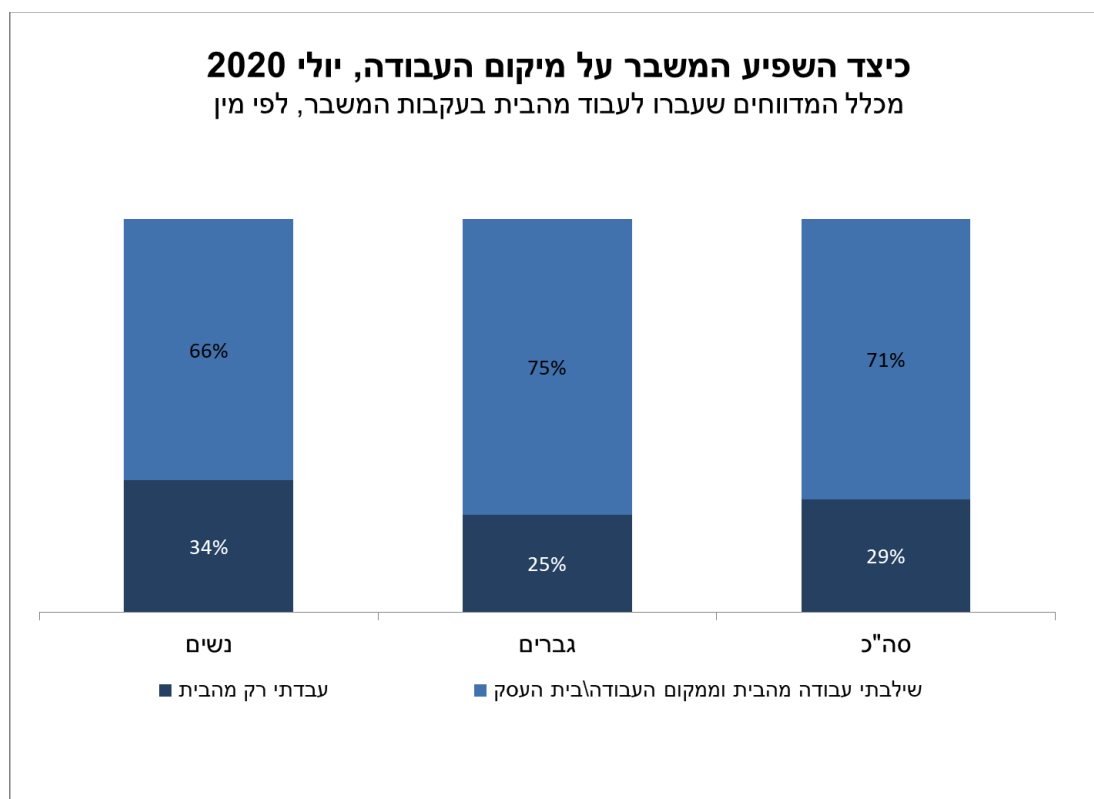
מרבית השכירים שעבדו מהבית, עברו לעבור מהבית בשל המשבר (36%), ולעומתם מרבית העצמאיים ציינו שגם לפני המשבר עבדו לפחות חלקית מהבית (45% לעומת כ-2% בלבד מהשכירים). כ-9% מהמשיבים עבדו מהבית (רק מהבית או משולב) לפני הקורונה.

לא נמצאו הבדלים משמעותיים בשיעור העובדים מהבית בתחילת יולי בין גברים (44%) לנשים (42%).

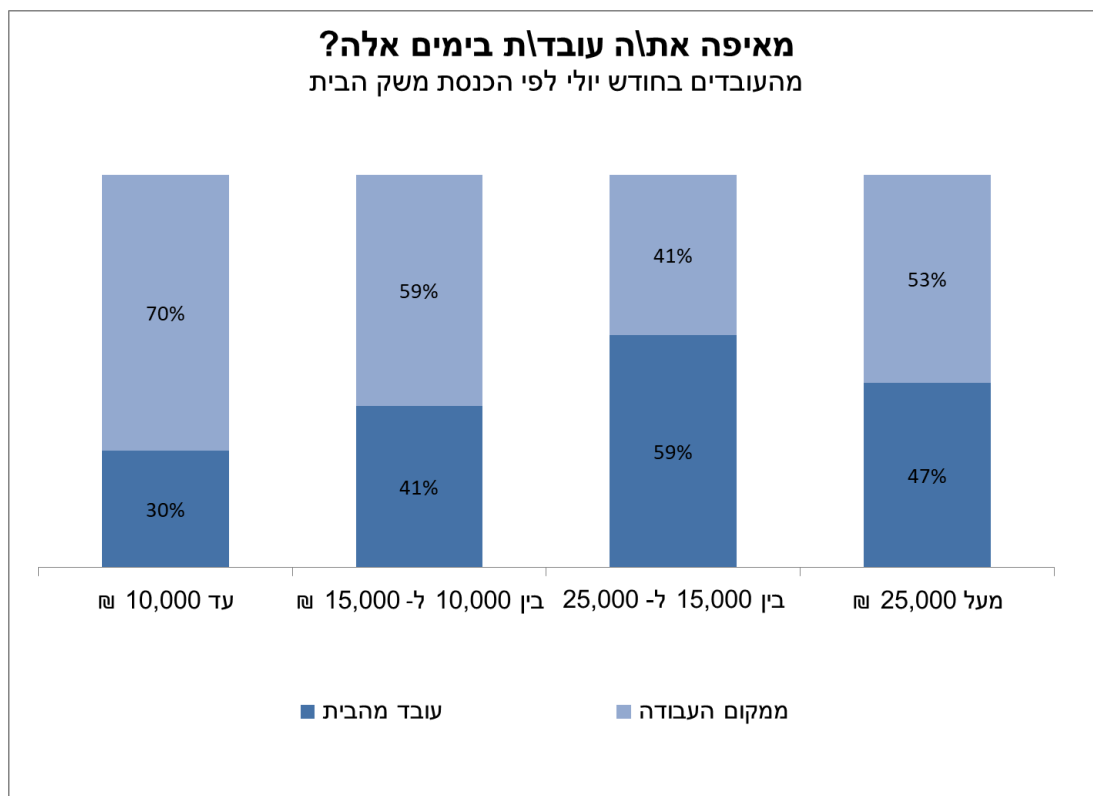

רוב הגברים והנשים שעבדו מהבית בתחילת יולי, עברו למתכונת זו של עבודה בגלל המשבר, כאשר רובם (71%) שילבו עבודה מהבית ועבודה מבית העסק ו- 29% עבדו רק מהבית. הגברים נטו יותר מהנשים לשלב: שיעור הגברים ששילבו עבודה מהבית עמד על 75% לעומת 66% בקרב הנשים. שיעור הנשים שעבדו רק מהבית (34%) גבוה משיעור הגברים שעבדו רק מהבית (25%).

מהסקר עולה כי האוכלוסיות החלשות פחות נהנות מהאפשרות לעבוד מהבית: 30% בלבד מהעובדים ממשקי בית עם הכנסות נמוכות (עד 10,000 ₪ לחודש) עובדים מהבית לעומת 48% ברמות ההכנסה גבוהות יותר.

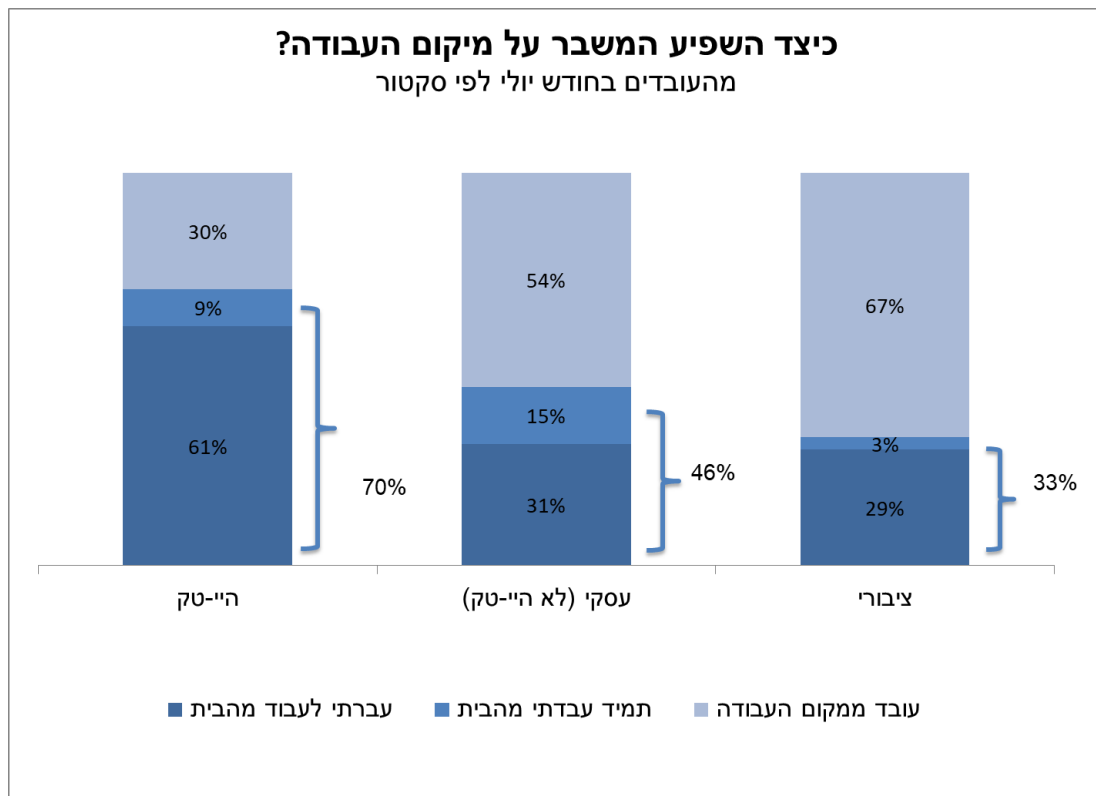
באופן כללי, אפשר לזהות מגמת עלייה הדרגתית בשיעור העובדים מהבית ככל שהכנסת משק הבית עולה: מ- 30% ברמת הכנסה של עד 10,000 ₪ לחודש, ל- 41% ברמת הכנסה של 10,000 עד 15,000 ₪ לחודש ועד ל- 59% ברמות הכנסה שבין 15,000 ל-25,000 ₪. ברמת הכנסה של מעל 25,000 ₪ למשק בית נעצרת מגמת העלייה, כאשר שכיחות העבודה מהבית מצטמצמת ל- 47%.

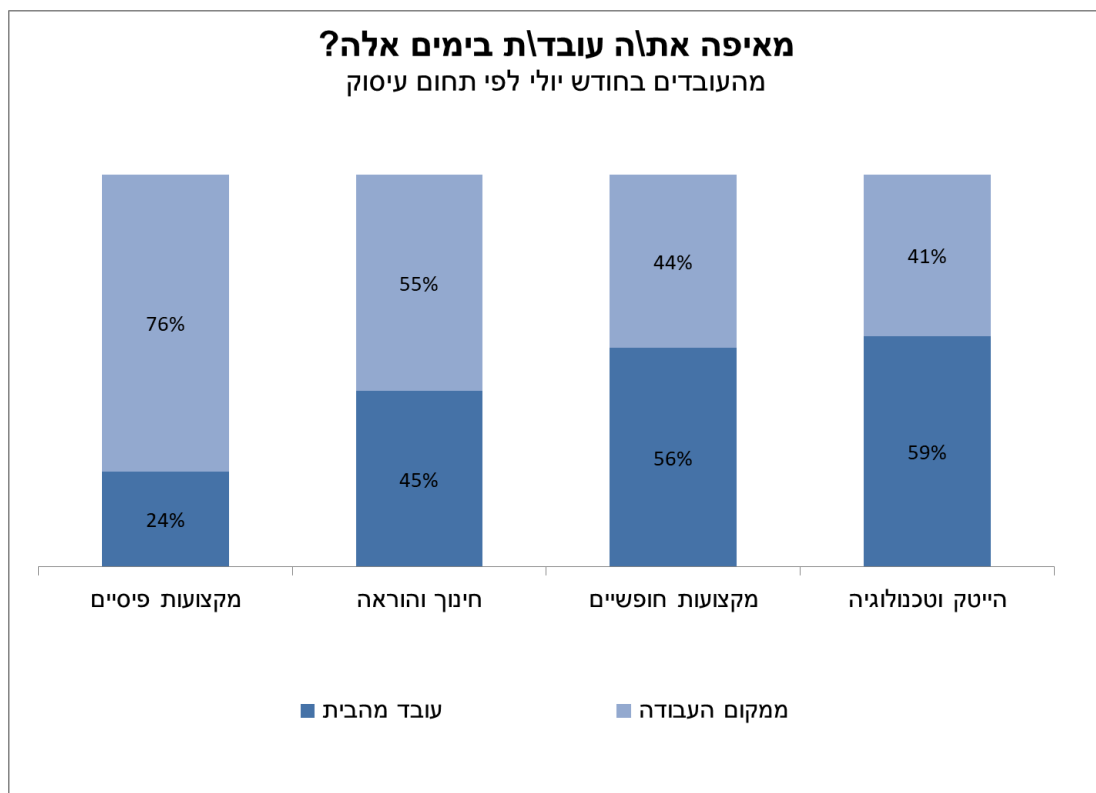
שיעור העובדים מהבית בסקטור הציבורי נמוך בהשוואה לסקטור העסקי: 33% בסקטור הציבורי, לעומת 46% בסקטור העסקי (לא כולל היי-טק) ו- 70% בענפי ההיי-טק.

מרבית עובדי הסקטור הציבורי עברו לעבוד מהבית לאור משבר הקורונה, בעוד לפני המשבר רק 3% מהם עבדו מהבית.

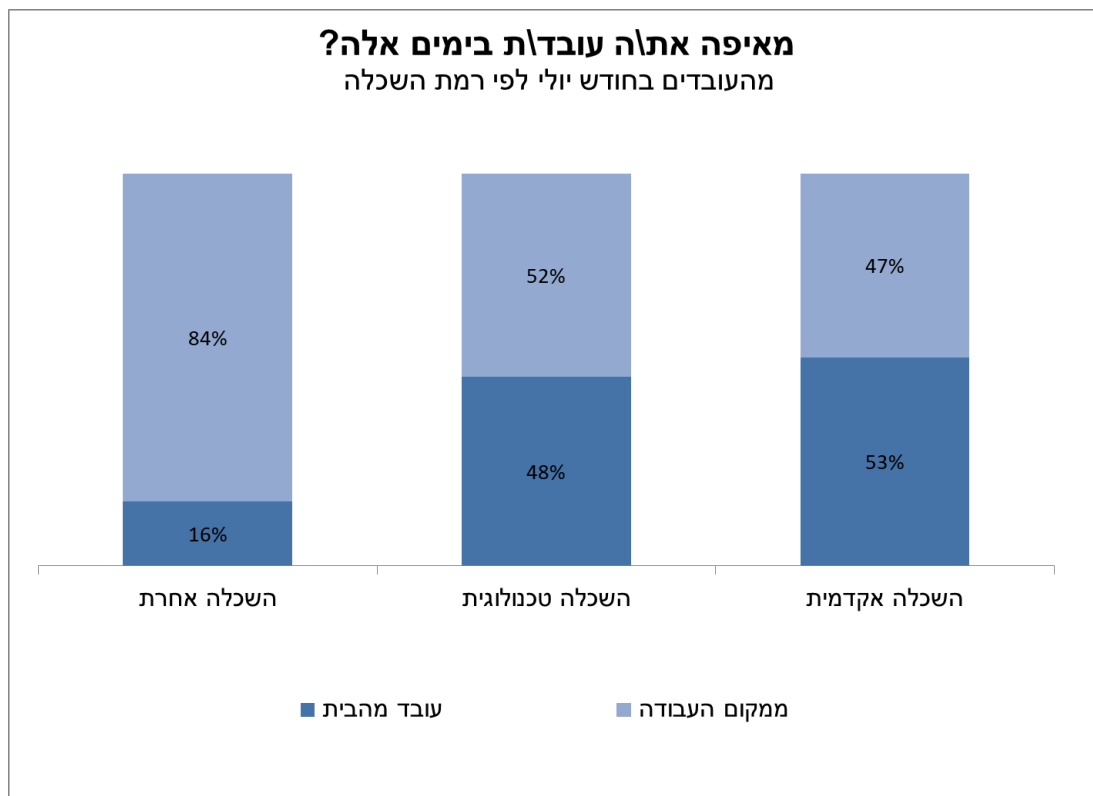
בסקטור העסקי (ללא ההיי-טק) עבדו מהבית גם לפני המשבר כ- 15% מהעובדים, ו- 9% בענפי ההיי-טק. שיעור זה מוטה כלפי מעלה בעיקר בשל השיעור הגבוה יחסית של העצמאים העובדים כדרך קבע מהבית.

שיעור העובדים מהבית במקצועות ההיי-טק, הטכנולוגיה והמקצועות החופשיים גבוה יחסית ועומד בממוצע על כ-57%, לעומת מקצועות שדורשים נוכחות פיזית כמו בתחום הבינוי, החקלאות, הטיפול והרפואה (24%) או שנתפסים ככאלו (לפחות עד לאחרונה) כמו תחומי ההוראה (45%)

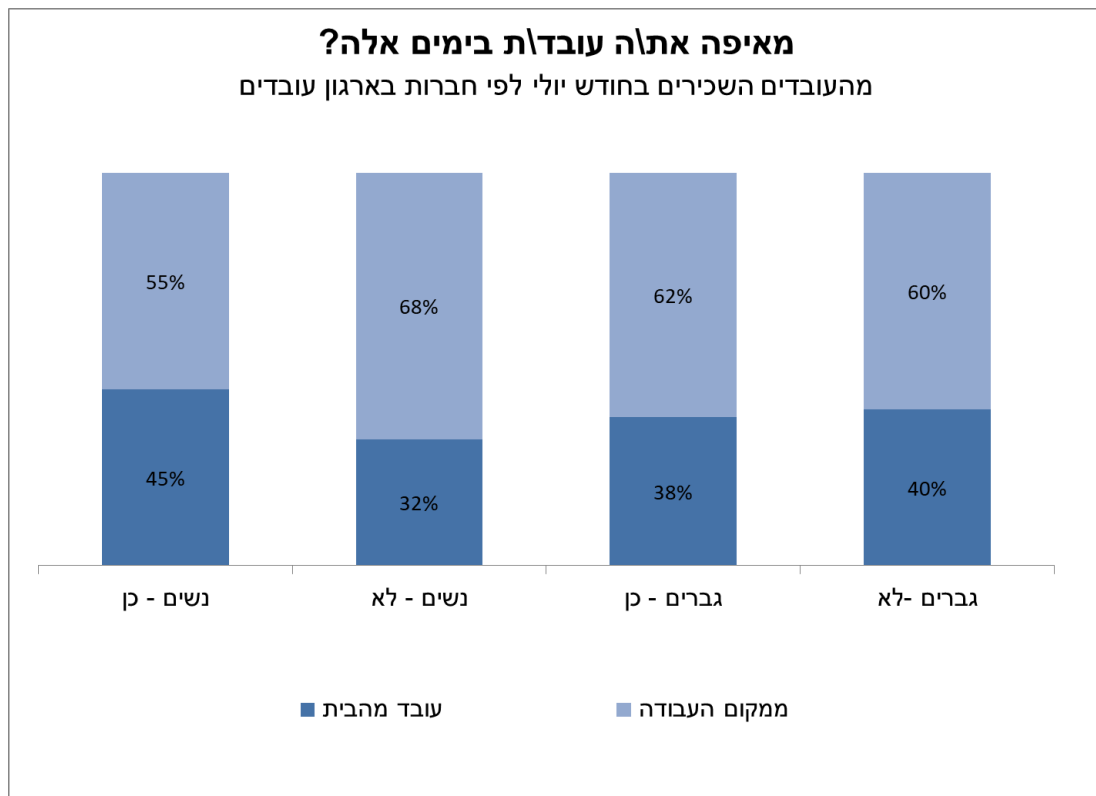

העבודה מהבית נפוצה יותר בקרב בעלי השכלה גבוהה - אקדמית או טכנולוגית: 53% מהעובדים בעלי השכלה גבוהה עבדו מהבית ו-48% מהעובדים בעלי השכלה טכנולוגית. זאת, בהשוואה ל-16% בלבד בקרב עובדים עם השכלה אחרת.⁵

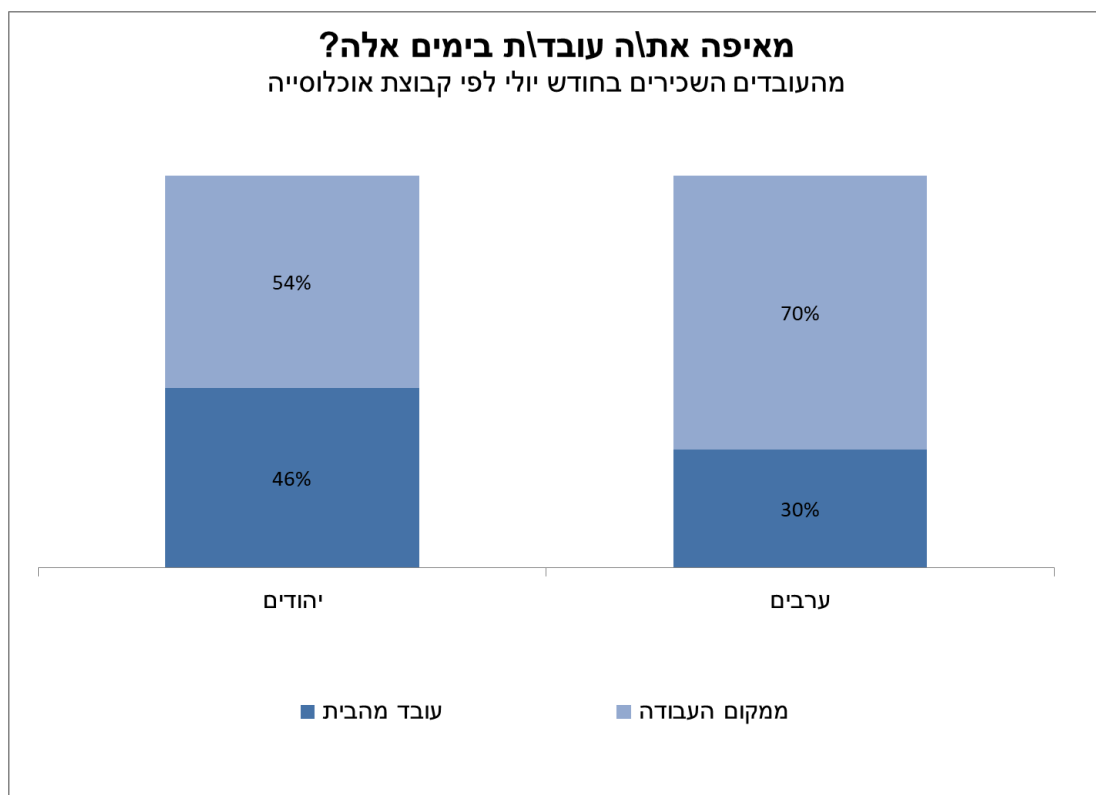

שיעור הנשים השכירות⁶ העובדות מהבית בקרב המאוגדות באירגוני עובדים גבוה (45%) לעומת שיעורן בקרב אלו שאינן מאוגדות (32%). ההבדלים בקרב אוכלוסיית הגברים אינם משמעותיים.

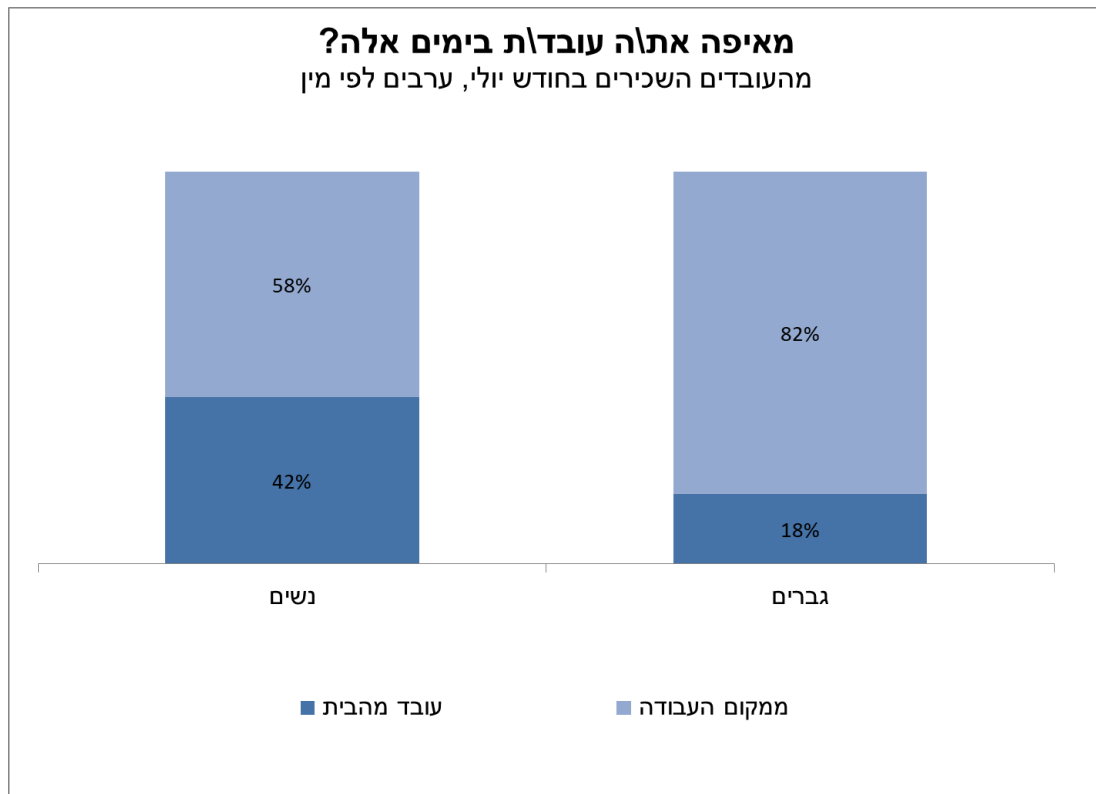
⁵ השכלה אחרת כוללת 12 שנות לימוד או פחות עם בלי תעודת בגרות ותלמידי ישיבה.
⁶ סוגיית החברות בארגוני עובדים רלבנטית רק לעובדים השכירים.

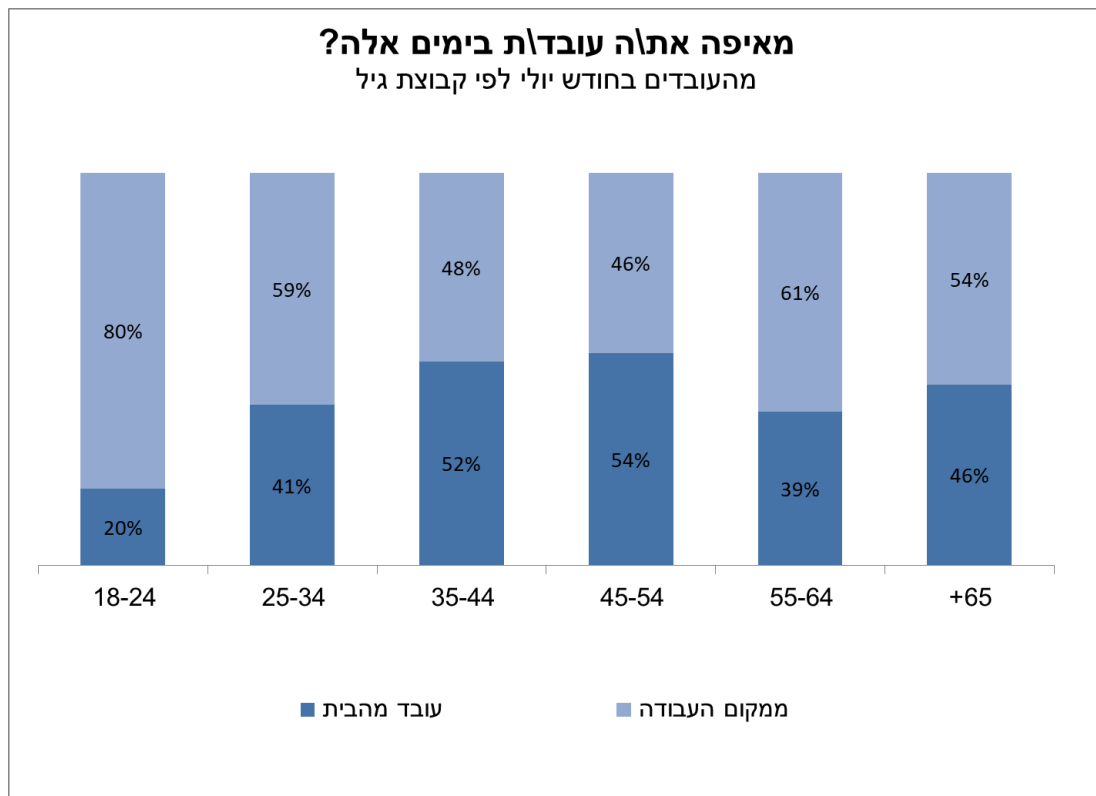
שיעור העובדים מהבית בקרב הערבים היה נמוך יחסית (30%) לעומת היהודים (46%), זאת בעיקר בשל השיעור הנמוך של הגברים הערבים שעבדו מהבית (18%).

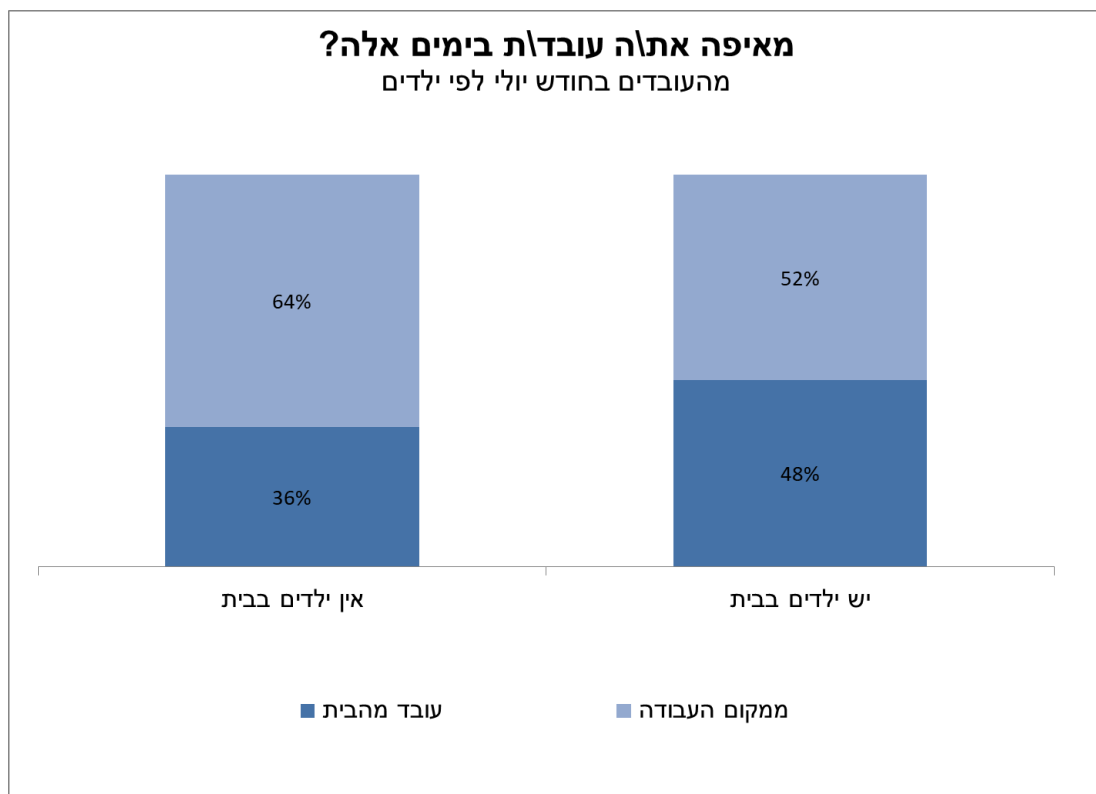
שיעור הנשים הערביות שעבדו מהבית עמד על 42% (בדומה לשיעור בקרב הנשים היהודיות). הדבר עשוי לרמז על הפוטנציאל הגבוה הטמון בפתיחת האופציה של עבודה מהבית כמסייע לשילוב נשים ערביות בשוק העבודה.

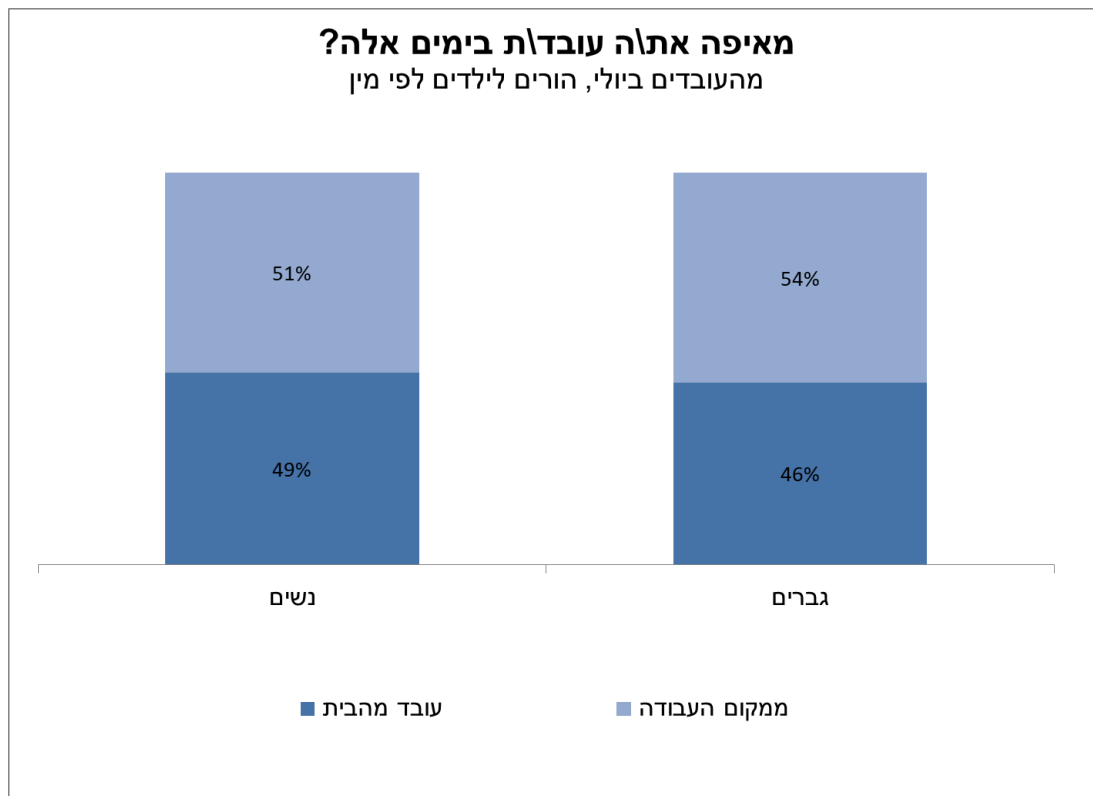
המעבר לעבודה מהבית בתקופת הקורונה אילץ את ההורים לשלב עבודה מהבית עם טיפול בילדים (שנאלצו להישאר בבית עם סגירת מוסדות החינוך), כך שיעור העובדים מהבית היה גבוה יחסית בקרב עובדים בגילאי 34 - 54 (כ-53% ממוצע), לעומת קבוצת הגיל הצעירה יחסית, בגילאי 18 - 24 (20%). מטבע הדברים, בגילאי 34 עד 54 ישנן משפחות רבות עם ילדים, ולכן סביר להניח שהצורך לעבוד מהבית היה גבוה. בהתאם, בקרב העובדים המבוגרים יחסית בני 55+, שיעור העובדים מהבית ירד ל- 41% ממוצע.

כצפוי, שיעור ההורים לילדים שעבדו מהבית ביולי היה גבוה יחסית: 48% מהעובדים שהינם הורים לילדים עבדו מהבית, לעומת 36% מהעובדים ללא ילדים. שיעור העובדים מהבית גבוה (50%) בקרב הורים לילדים צעירים (מתחת לגיל 14) לעומת הורים לילדים גדולים, מעל גיל 14 (43%).

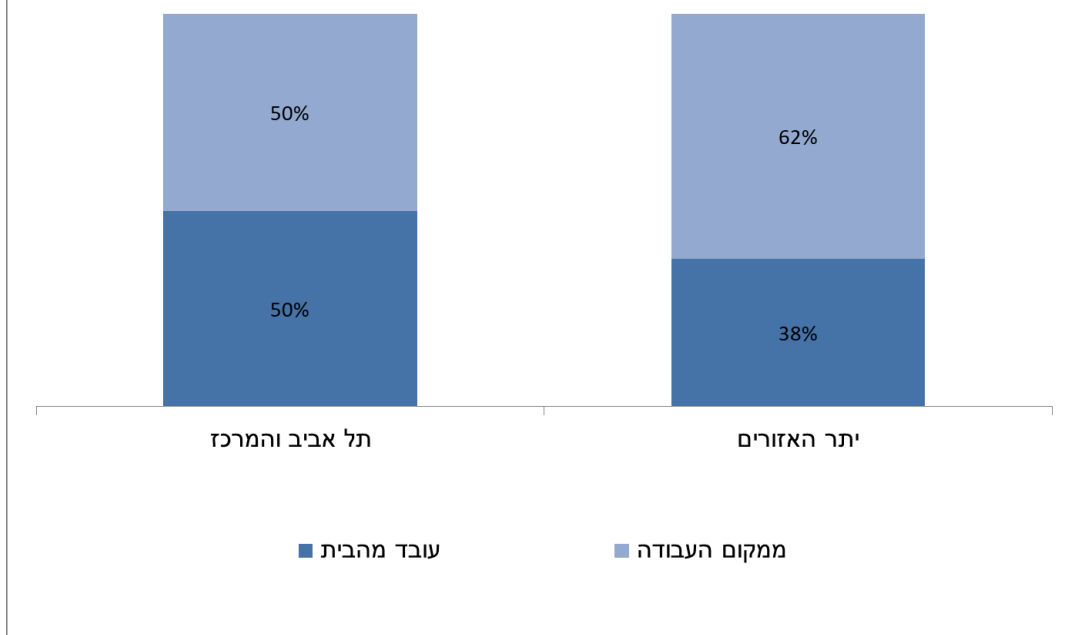
בקרב ההורים לילדים לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין גברים ונשים - 49% מהנשים עבדו מהבית בחודש יולי, לעומת 46% מהגברים.

לכאורה, היה מצופה שהעבודה מהבית תפתח לאנשים מהפריפריה יותר הזדמנויות לתעסוקה, גם באזורים מרוחקים יותר, אולם מהסקר עולה כי בתקופת הקורונה דווקא באזור תל אביב והמרכז היה שיעור המדווחים על עבודה מהבית גבוה יחסית (50%) לעומת יתר אזורי הארץ (38%). כלומר, הנהנים העיקריים מהאופציה החדשה שנפתחה היו מאזור המרכז. ייתכן שפער זה קשור לכך ששיעור גבוה יותר מתושבי הפריפריה מועסקים במקצועות בהם האפשרות לעבוד מהבית מוגבלת.⁷

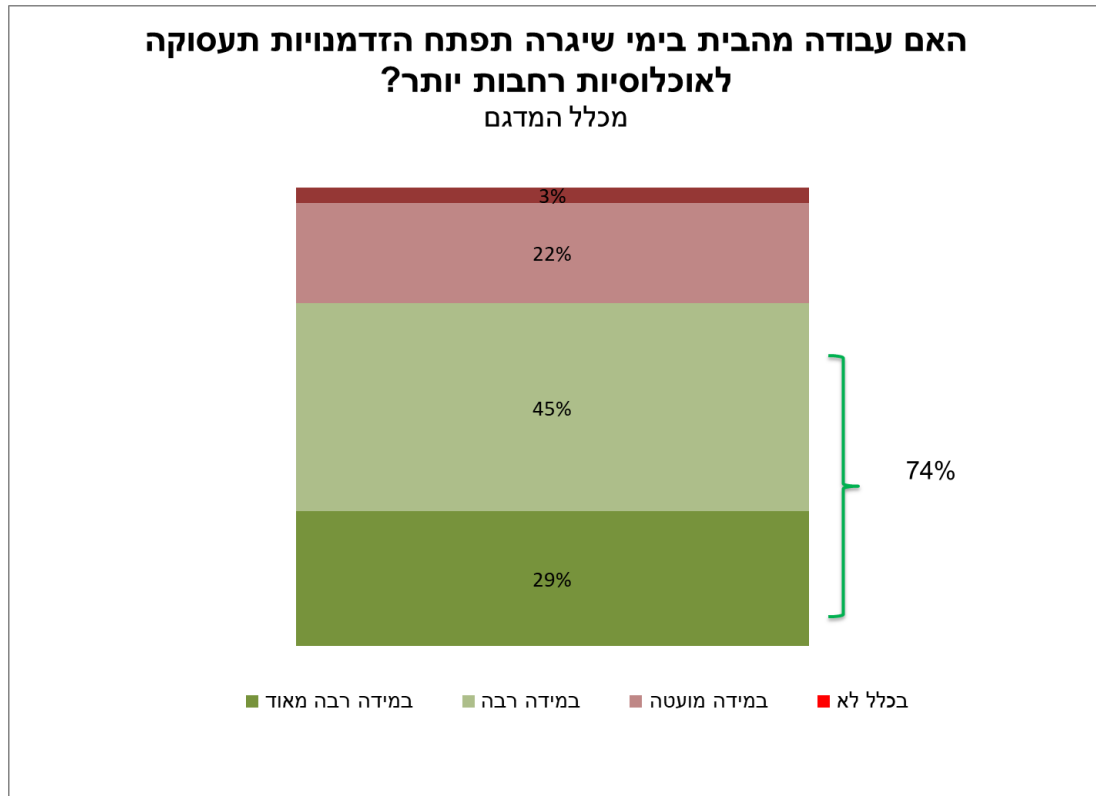
⁷ מהסקר, 31% מתושבי תל אביב והמרכז עובדים במקצועות המחייבים נוכחות פיזית לעומת 44% בירת האזורים.

מאיפה אתה עובדת בימים אלה? מהעובדים בחודש יולי לפי אזור מגורים

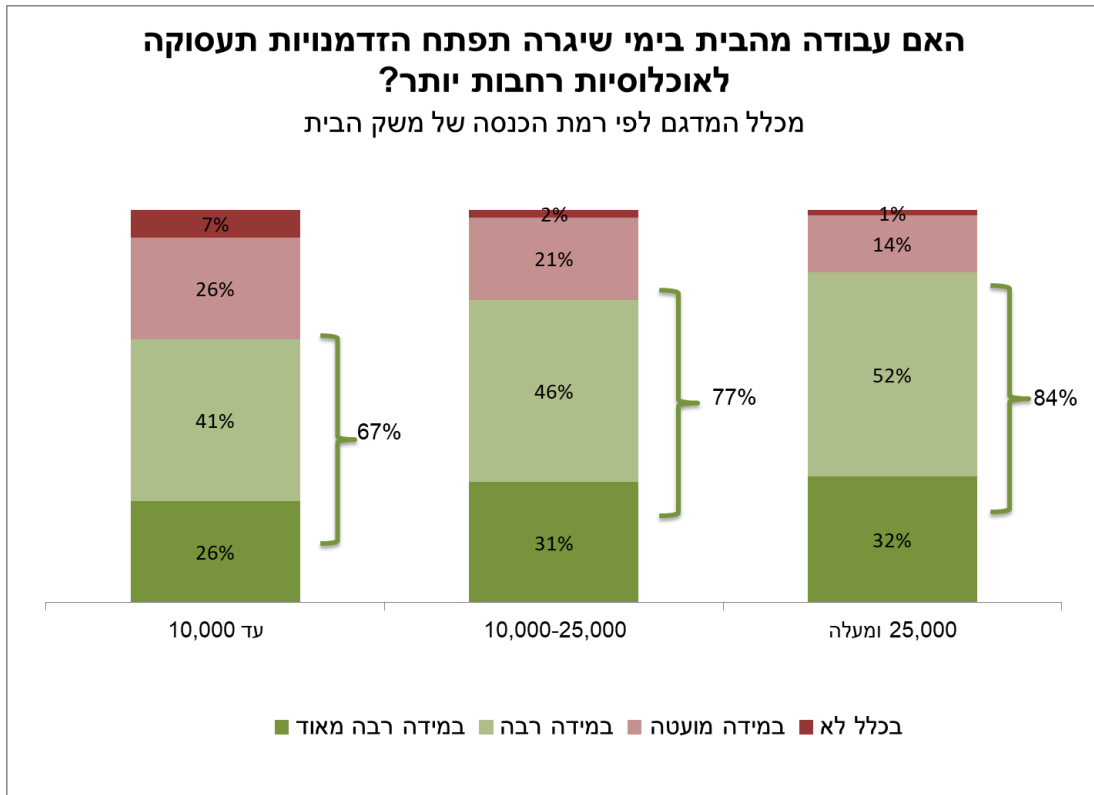

פרק ב – העבודה מהבית כהזדמנות לתעסוקה

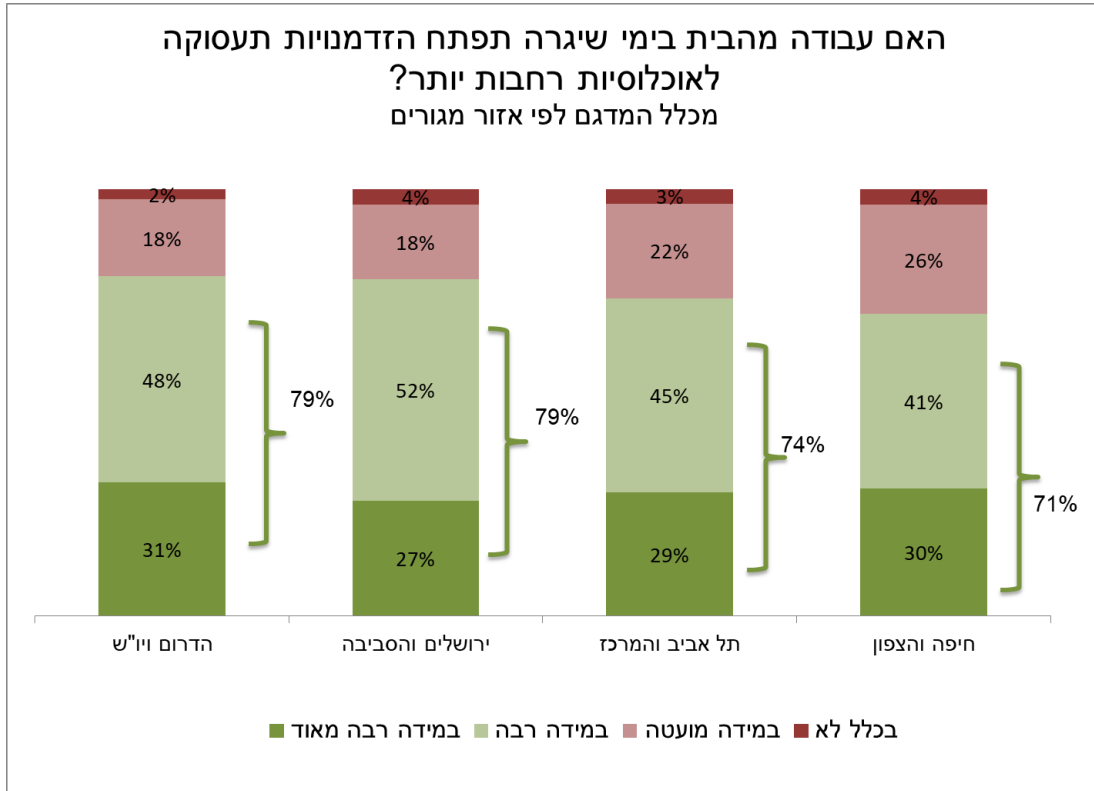
במטרה להבין את התחושות של העובדים נשאלה דעתם באשר לעבודה מהבית כהזדמנות תעסוקה לאוכלוסיות רחבות יותר (חד הוריות, פריפריה, אנשים עם מוגבלות, מבוגרים ועוד). רוב המשיבים לסקר (74%) מאמינים כי מתן האפשרות לעבודה מהבית תפתח במידה רבה עד רבה מאוד את הזדמנויות התעסוקה לאוכלוסיות רחבות יותר.

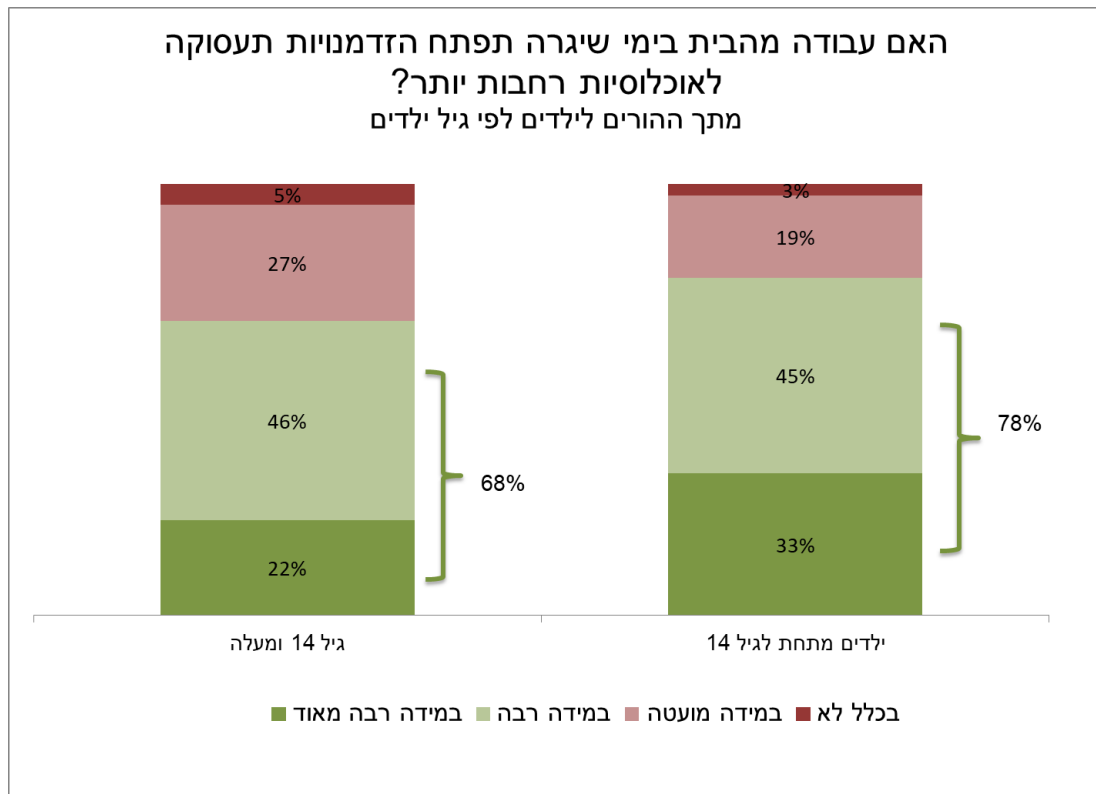
שיעור המאמינים כי העבודה מהבית תפתח הזדמנות תעסוקתית הולך ועולה ככל שהכנסת משק הבית גבוהה יותר: 67% בקרב עובדים ממשקי בית שהכנסתם היא עד 10,000 ₪, לעומת 84% בקרב עובדים ממשקי בית שהכנסתם מעל 25,000 ₪.

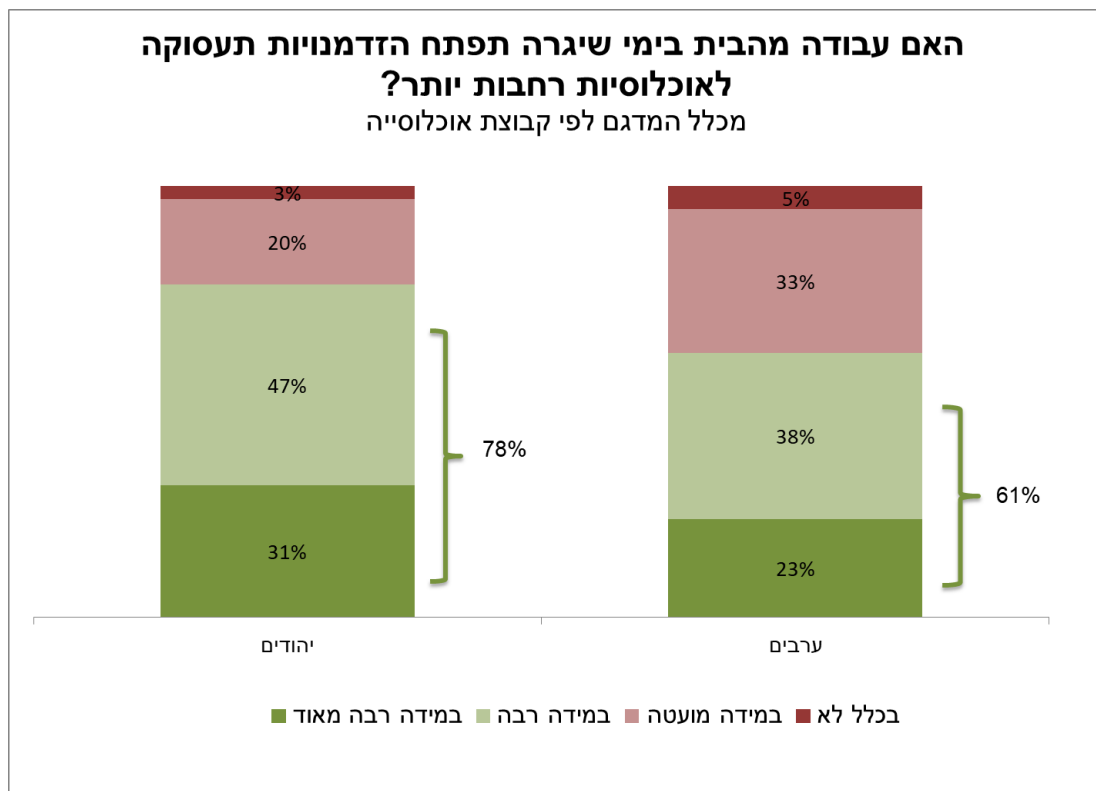
שיעור הסבורים שהאפשרות לעבוד מהבית תפתח הזדמנויות תעסוקה לאוכלוסיות רחבות גבוה יחסית בקרב הנשאלים מאזור ירושלים, הדרום ויו"ש (79%).

מרבית ההורים סבורים כי העבודה מהבית תפתח לאוכלוסיות רחבות יותר הזדמנויות תעסוקה במידה רבה עד רבה מאוד, 78% מההורים לילדים צעירים, מתחת לגיל 14, ו-68% מההורים לילדים מעל גיל 14.

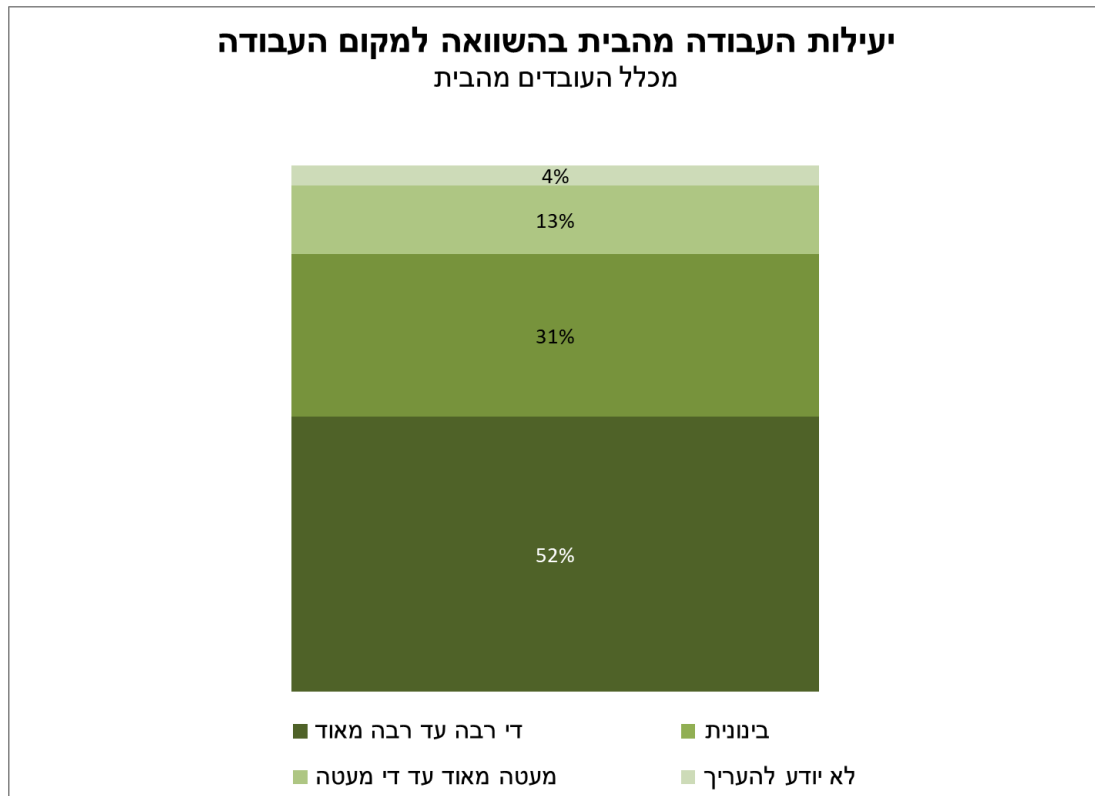
שיעור הסבורים כי האפשרות לעבוד מהבית תפתח הזדמנויות תעסוקה לאוכלוסיות רחבות יותר היא גבוהה בקרב היהודים (78%) לעומת הערבים (61%).

פרק ג - יעילות העבודה מהבית

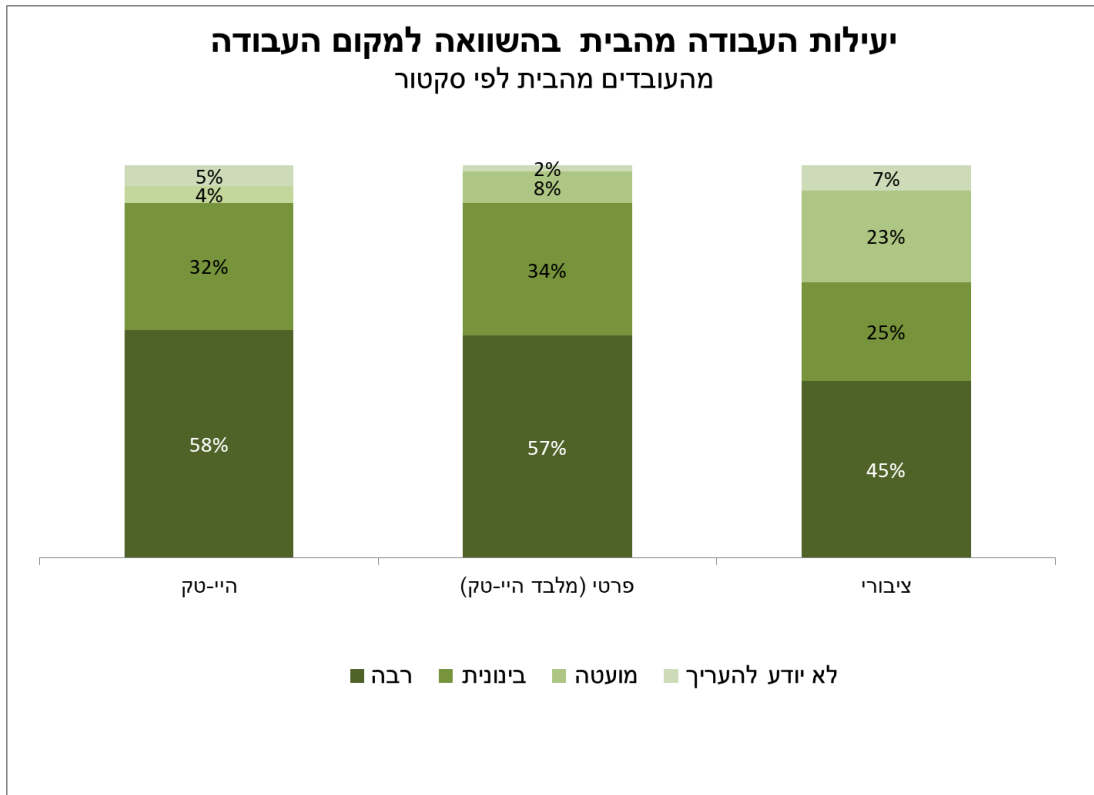
במסגרת הסקר נשאלו העובדים מהבית באיזו מידה של יעילות הם מצליחים לבצע את עבודתם בהשוואה ליעילות עבודתם במקום העבודה.

כמחצית (52%) מהעובדים מהבית הצליחו לבצע את עבודתם ביעילות רבה (די רבה עד רבה מאוד) בהשוואה ליעילותם במקום העבודה, 31% ביעילות בינונית ו-13% ביעילות מועטה (די מועטה או מועטה מאוד). 4% לא ידעו להעריך את מידת יעילותם בעבודה מהבית בהשוואה לעבודה במקום העבודה. לא נמצאו הבדלים בין שכירים לעצמאיים.

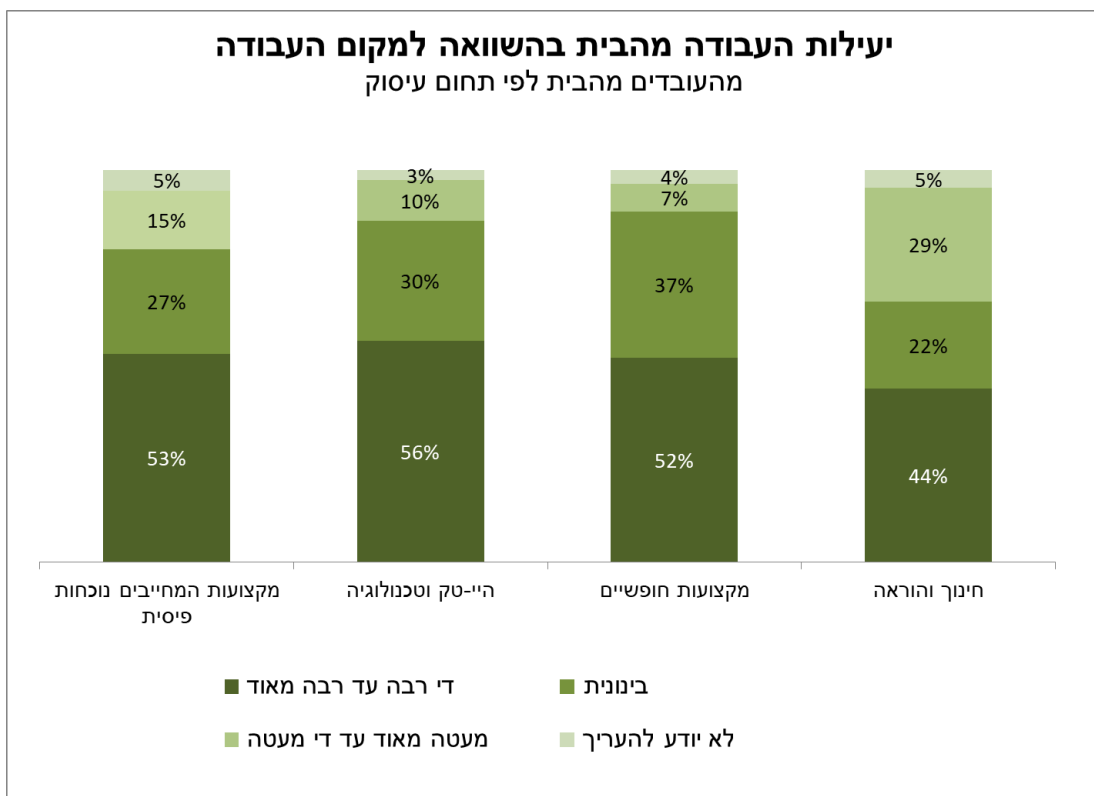

מרבית העובדים בסקטור העסקי סבורים שהם מבצעים את עבודתם מהבית ביעילות רבה יחסית למקום העבודה (58%), זאת לעומת 45% מעובדי הסקטור הציבורי.

7% מעובדי הסקטור הציבורי התקשו להעריך את יעילות עבודתם, לעומת רק 3% בסקטור העסקי.

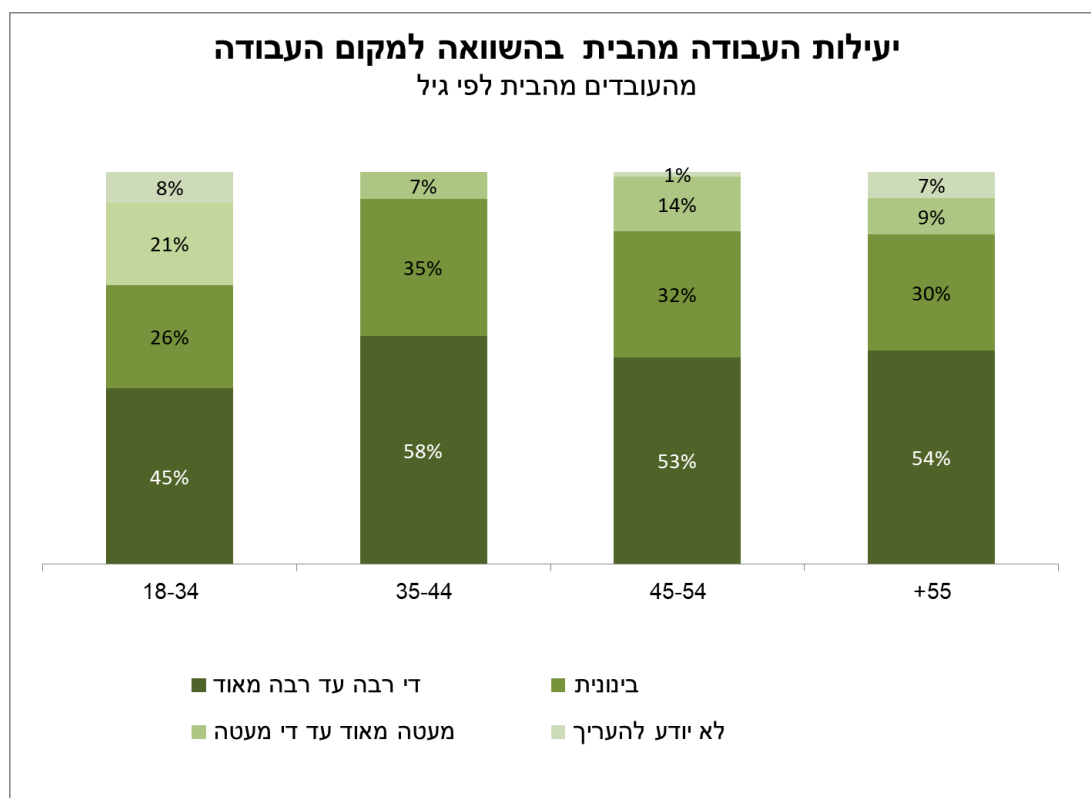
מהסקר עולה כי שיעור גבוה ביותר מהעובדים בתחום החינוך וההוראה, 29%, דיווחו על יעילות מועטה (מועטה מאוד עד די-מועטה) בעבודה מהבית, זאת לעומת כ- 15% שדיווחו כך במקצועות המחייבים נוכחות פיזית, כ- 10% במקצועות ההיי-טק והטכנולוגיה, וכ- 7% בלבד שדיווחו על יעילות מועטה בעבודה מהבית במקצועות החופשיים (כגון רואה חשבון, עורך דין ואדריכל).

בקרב העובדים ממשקי בית עם הכנסה נמוכה (מתחת ל-10,000 ₪) היה שיעור העובדים המדווחים על יעילות רבה בעבודה מהבית נמוך יחסית - 44%, לעומת כ-54% ברמות ההכנסה הגבוהות יותר.

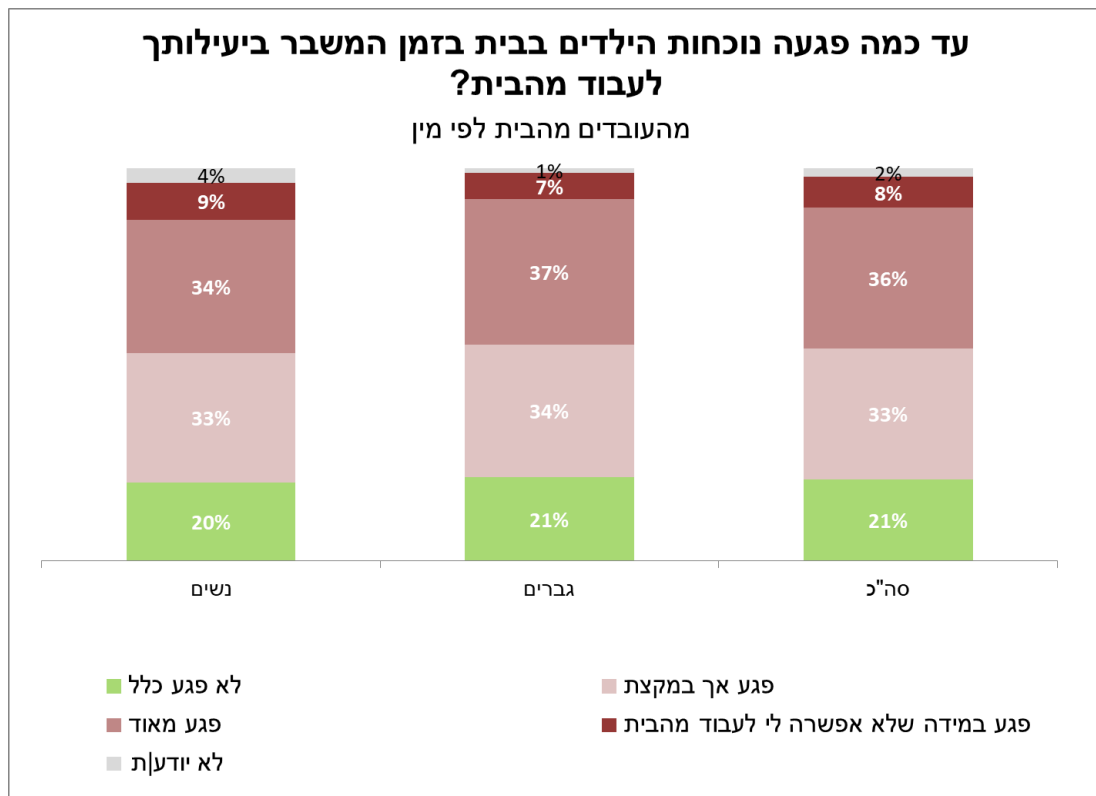
השיעור הגבוה ביותר (58%) שדיווחו על יעילות רבה בעבודתם מהבית הינו בגילאי 35 – 44, בעוד השיעור הנמוך ביותר שדיווחו על כך (45%) היה בקרב העובדים הצעירים, בני 18 – 34. למעשה, שיעור בולט מקרב הצעירים מדווחים על יעילות מועטה בעבודתם מהבית (21%).

זאת ועוד, נמצא כי הצעירים ביותר (18-34) והמבוגרים (55 ומעלה) התקשו יותר להעריך את מידת היעילות בעבודה מהבית (כ- 8% בממוצע לעומת כאחוז בלבד בגילאי 35 – 54).⁸

הסקר מחזק את הנחת היסוד המקובלת שנוכחות הילדים בבית בתקופת משבר הקורונה פגעה ביעילות העבודה: 77% דיווחו שהעבודה מהבית נפגעה, מהם 44% דיווחו כי הדבר פגע מאוד, ו- 8% ציינו כי הפגיעה הייתה במידה שלא אפשרה כלל לעבוד. כשליש מהמשיבים ציינו כי נוכחות הילדים פגעה בעבודתם רק במקצת.

⁸ קבוצות הגיל 18-24 ו-25-34 אוחדו עקב מספר מועט של עובדים מהבית בקבוצת גיל 18-24.

פרק ד - תנאים חיוניים לעבודה מהבית

במסגרת הסקר העובדים מהבית התבקשו לענות על השאלה עד כמה התנאים הפיסיים אפשרו להם לבצע את העבודה מהבית ומה הבעיות שנתקלו בהן⁹. ישנם לא מעט אתגרים בעבודה מהבית בכלל זה מתן מענה לתנאים פיסיים בסיסיים הנדרשים לביצוע המשימה כגון שולחן עבודה, כיסא מתאים, מחשב, תאורה ראויה, חדר שקט וכו'.

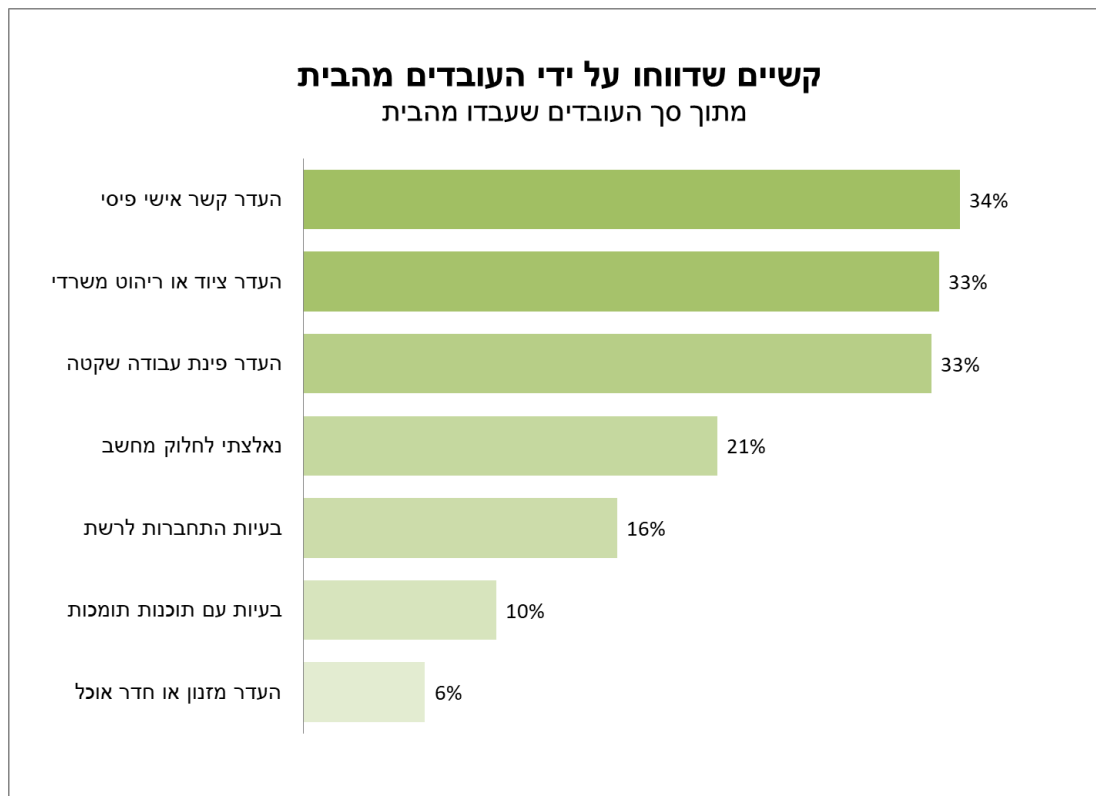
רוב העובדים מהבית (74%) ביולי 2020 דיווחו כי נתקלו בקשיים לעבוד מהבית. הקשיים השכיחים ביותר (36% ציינו אותם) היו העדר קשר אישי פיסי (פנים אל פנים), העדר ריהוט או ציוד משרדי (כיסא משרדי/ שולחן/ תאורה ראויה/מדפסת) והעדר פינת עבודה/חדר שקט לעבוד ממנו.

מבין המדווחים שעברו לעבוד מהבית רק בתקופת המשבר, היו שיעור המדווחים על קשיים גבוה יותר: 80% לעומת 50% בקרב אלה שעבדו מהבית תמיד (כלומר, גם לפני המשבר).

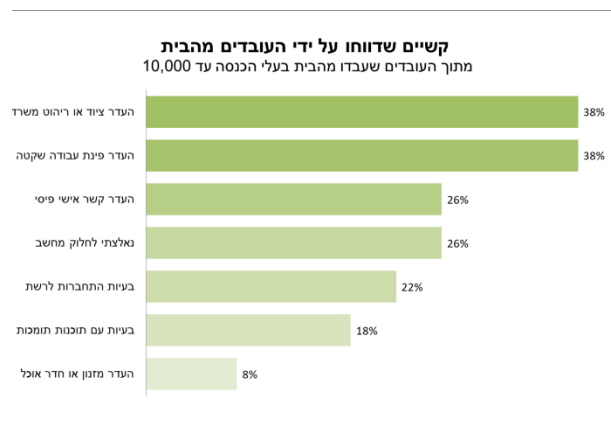
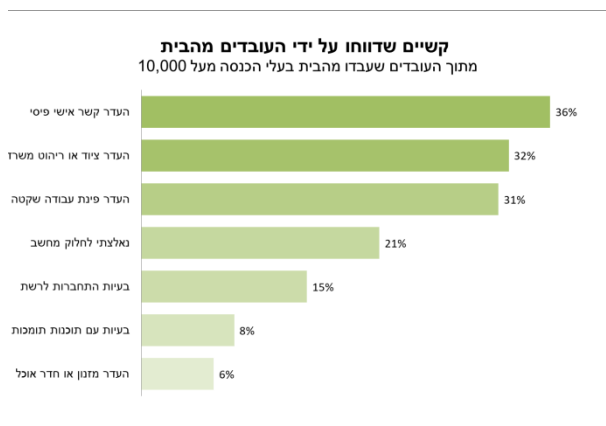
כחמישית (21%) מהעובדים מהבית התקשו בעבודה עם המחשב מאחר שהיו צריכים לחלוק אותו עם בני הבית ו-16% נתקלו בבעיות תקשורת אלחוטית (Wi-Fi).

מהעובדים מהבית, רק ל-10% היו בעיות שנבעו מחוסר שליטה בתוכנות שמאפשרות עבודה מהבית ול-6% בלבד חסרו המזנון או חדר האוכל בעבודה.

⁹ ניתן היה להשיב מספר תשובות

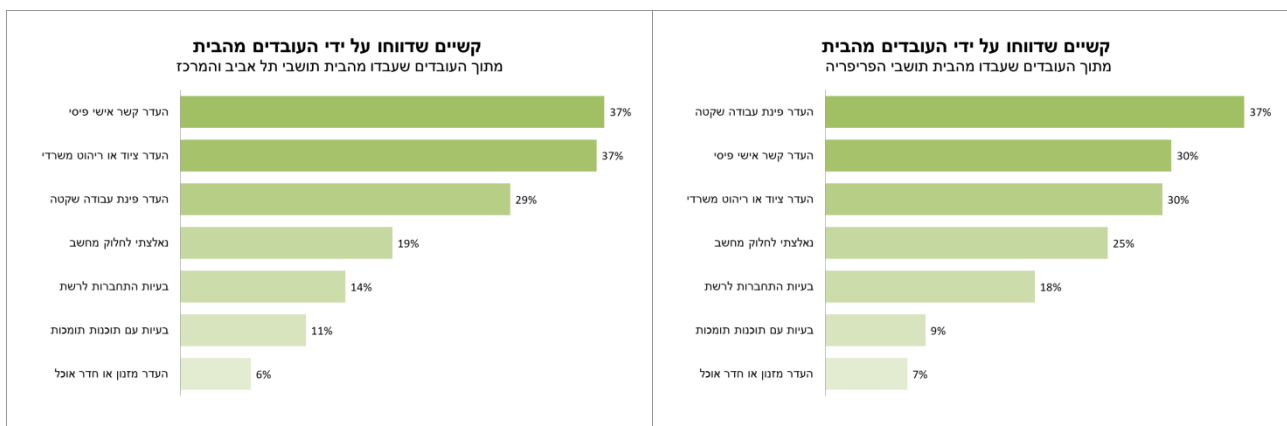

שיעור המדווחים על קשיים לעבוד מהבית בקרב בעלי הכנסות נמוכות (84%) גבוה משיעור המדווחים על קשיים בקרב בעלי הכנסות גבוהות (71%).¹⁰ בעוד שבעלי הכנסות נמוכות התקשו לעבוד מהבית בעיקר בשל העדר ציוד או ריהוט משרדי ופינת עבודה שקטה (38%), 36% מבעלי הכנסות גבוהות דיווחו על הקושי בהעדר קשר אישי פיסי.

הקושי שדווח בשכיחות הגבוהה ביותר על ידי העובדים מהבית בפריפריה הוא העדר פינת עבודה שקטה (37%) לעומת 29% שדיווחו על קושי זה באזור תל אביב והמרכז. לעומת זאת, באזור תל אביב והמרכז הקושי השכיח ביותר (37%) הינו העדר קשר אישי פיסי והעדר ציוד וריהוט משרדי לעומת תושבי הפריפריה (30%).

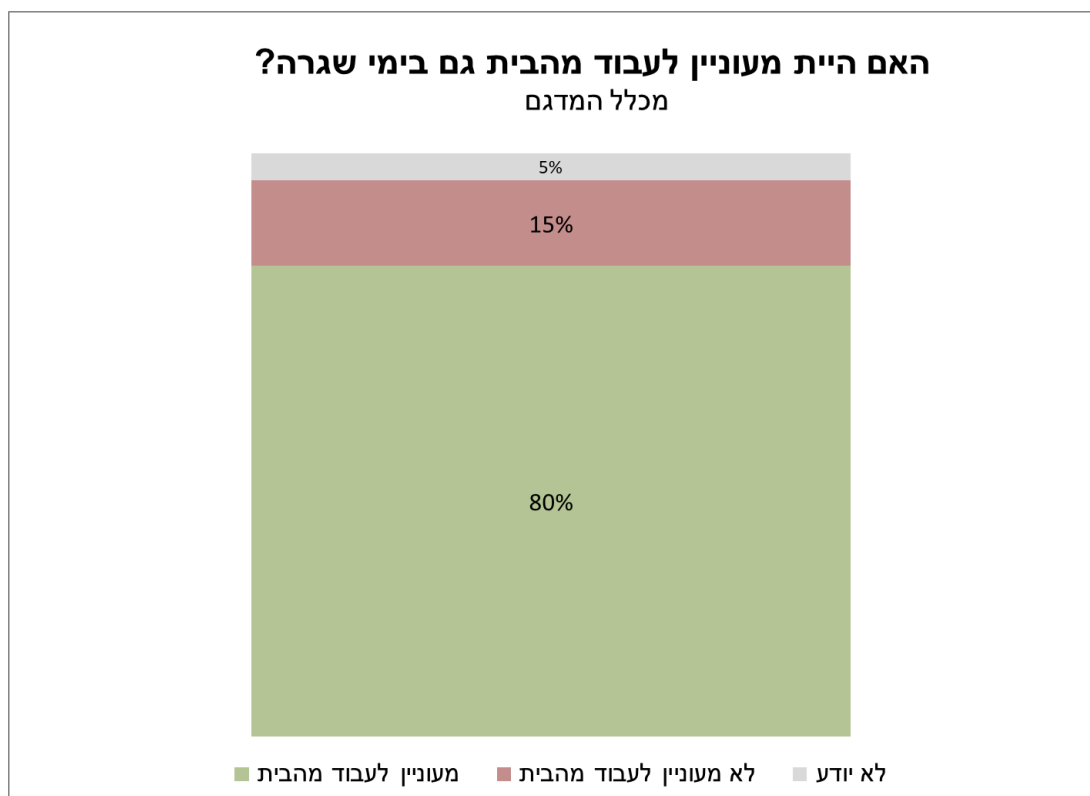
¹⁰ בעלי הכנסות נמוכות הם מי ששייכים למשקי בית עם סך הכנסה של עד 10,000 ש. בעלי הכנסות גבוהות הם מי ששייכים למשקי בית עם סך הכנסה של מעל 10,000 ש.

פרק ה - עבודה מהבית בימי שגרה

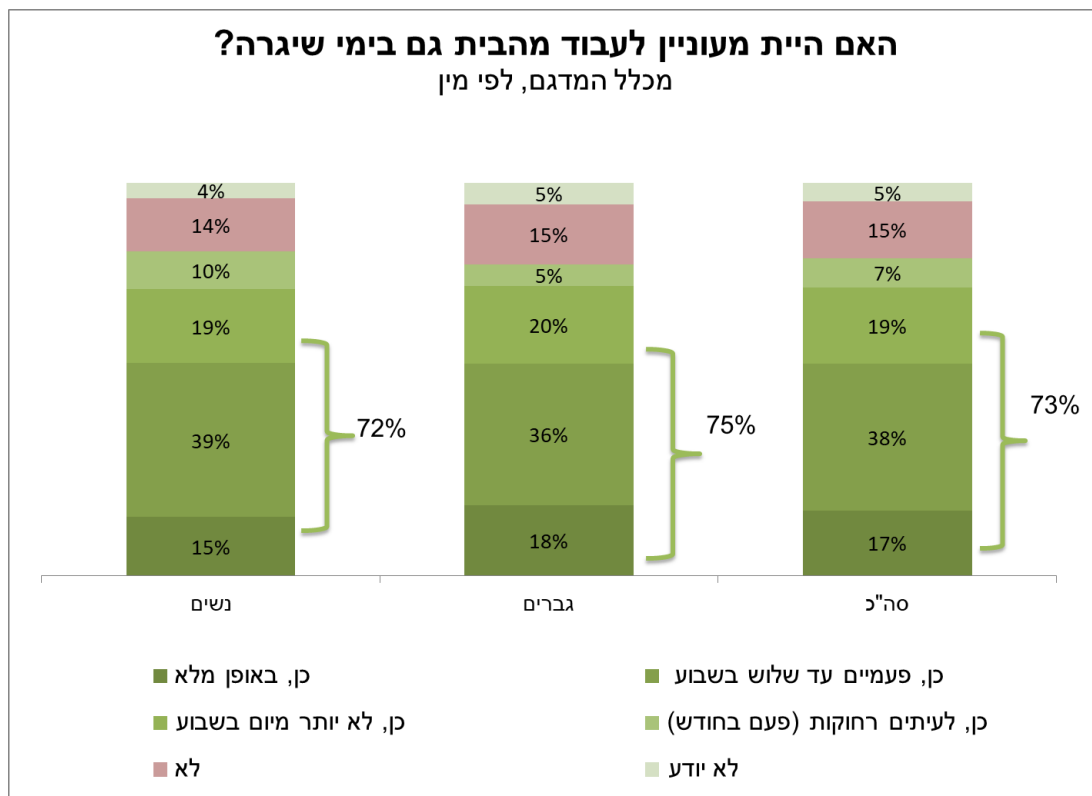
80% מהמשיבים ענו שהיו מעוניינים לעבוד מהבית גם בימי שגרה, ורק 15% ציינו שלא מעוניינים (5% לא ידעו להשיב לשאלה זו). רובם (73%) מעדיפים לעבוד מהבית בתדירות גבוהה יחסית (לפחות יום בשבוע¹¹).

התדירות המועדפת לעבודה מהבית בימי שגרה¹² היא כיומיים וחצי בשבוע (2.4 ימים בממוצע), ללא הבדל מהותי בין גברים לנשים (2.3 בקרב נשים ו-2.5 בקרב גברים) ובין ערבים ליהודים.

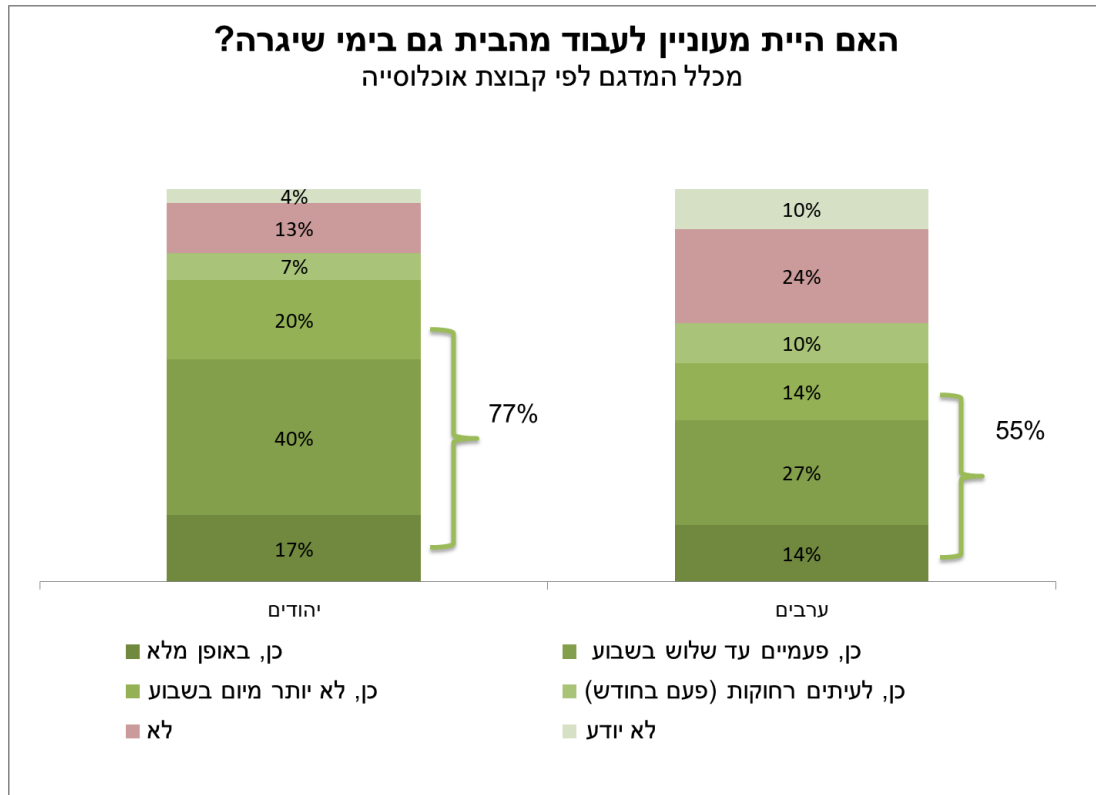
¹¹ החל מיום בשבוע ועד לעבודה מהבית באופן מלא כל השבוע
¹² בקרב המעוניינים לעבוד מהבית.

38% מהמשיבים מעדיפים לעבוד מהבית בימי שגרה בתדירות של פעמיים-עד שלוש בשבוע, 19% מעדיפים עד יום אחד בשבוע מהבית, ואחוז דומה (17%) מעדיפים לעבוד מהבית בכל ימות השבוע. הבחירה בעבודה מהבית רק פעם בחודש הייתה נמוכה יחסית (7%).

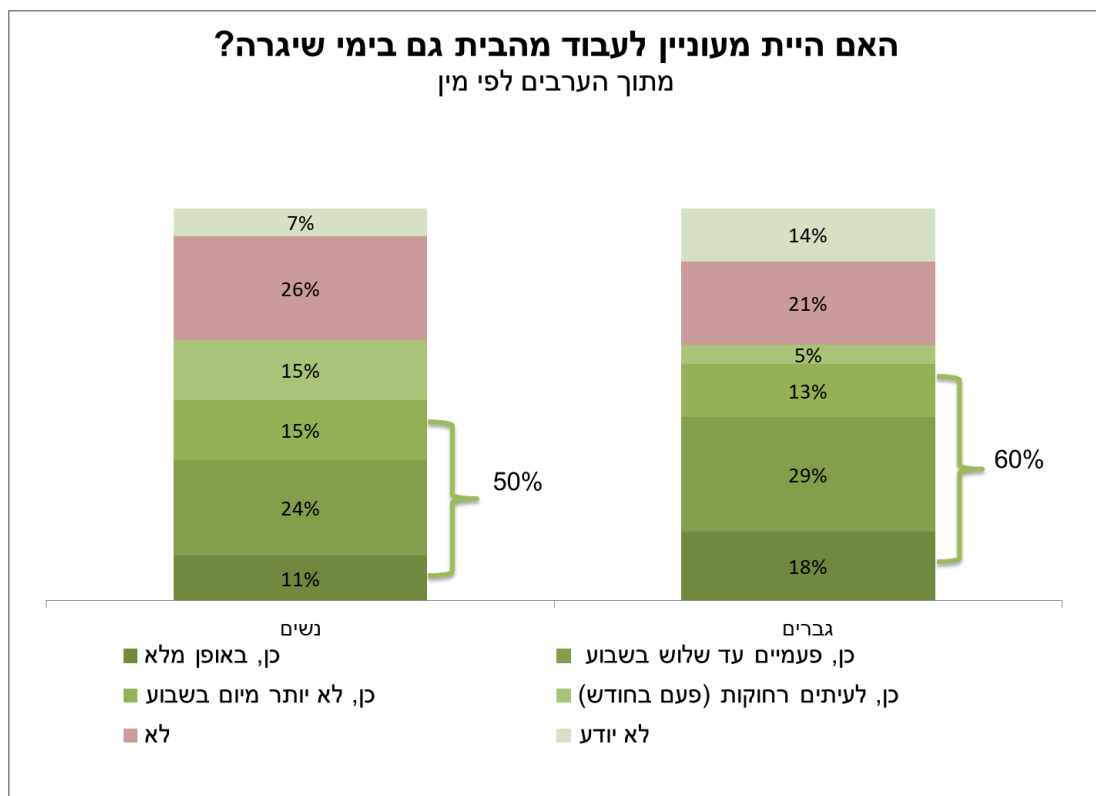

שיעור נמוך יחסית (55%) מהעובדים הערבים מעוניין לעבוד מהבית גם בימי שגרה בתדירות גבוהה יחסית (לפחות יום בשבוע¹³), לעומת 77% בקרב היהודים.

¹³ החל מיום בשבוע ועד לעבודה מהבית באופן מלא כל השבוע

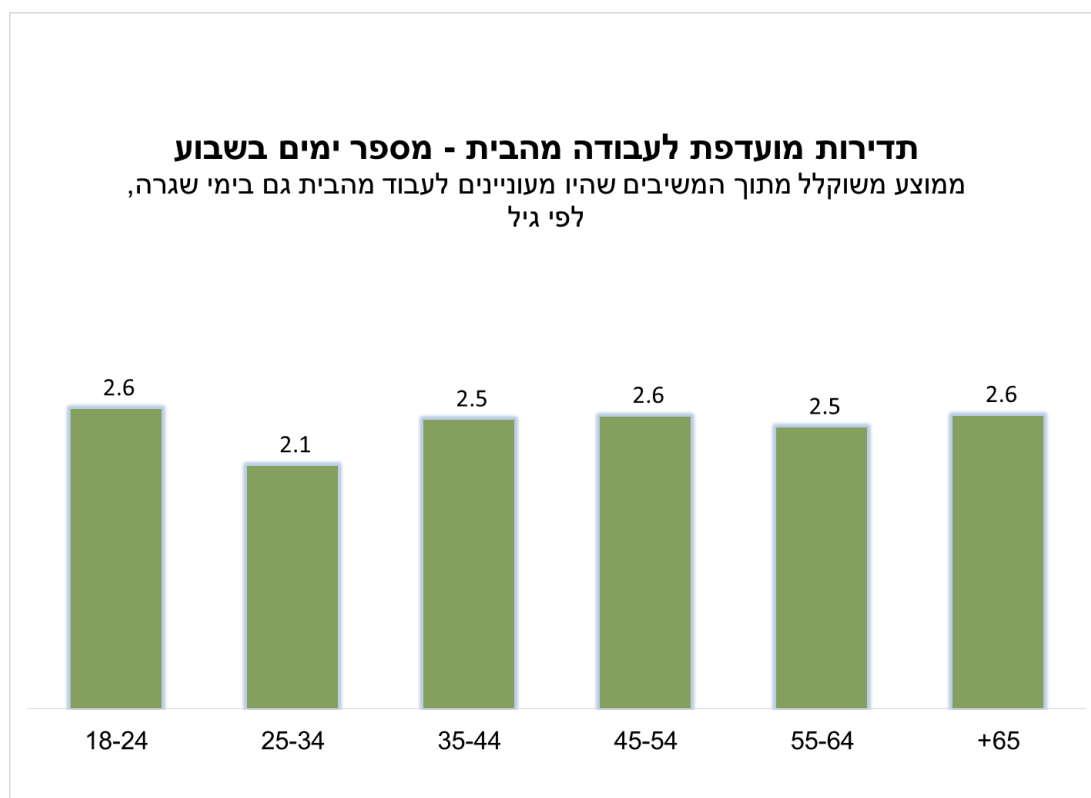

שיעור הגברים הערבים המעדיפים לעבוד מהבית בתדירות גבוהה יחסית (לפחות יום בשבוע¹⁴) גם בימי שיגרה נמצא גבוה (60%) לעומת הנשים הערביות (50%). שקלול התשובות מציג העדפה ממוצעת לכ-2.7 ימים בשבוע בקרב הגברים הערביים, לעומת העדפה ל-2.1 ימים בשבוע בקרב הנשים הערביות.

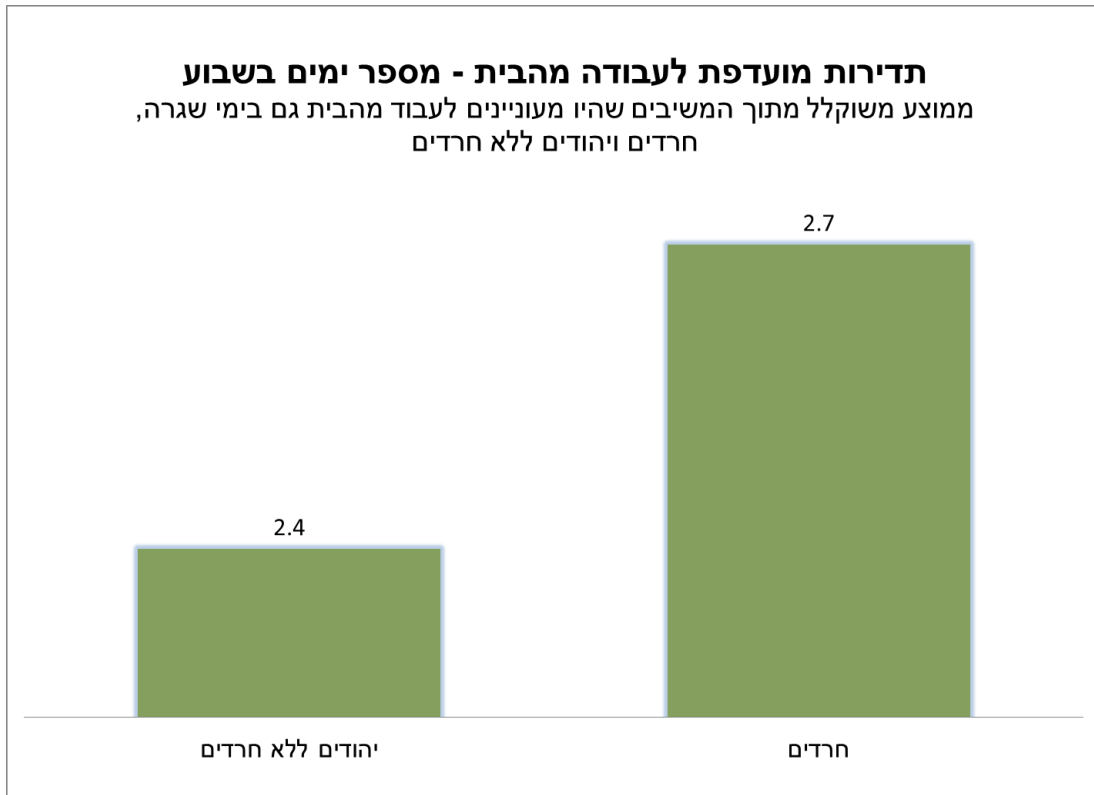
¹⁴ החל מיום בשבוע ויעד לעבודה מהבית באופן מלא כל השבוע

התדירות המועדפת בקרב צעירים¹⁵ בגילאי 25 – 34 היא נמוכה במקצת בהשוואה לממוצע, כיומיים בשבוע (2.1 ימים בממוצע), לעומת כיומיים וחצי בקרב קבוצות הגיל האחרות.

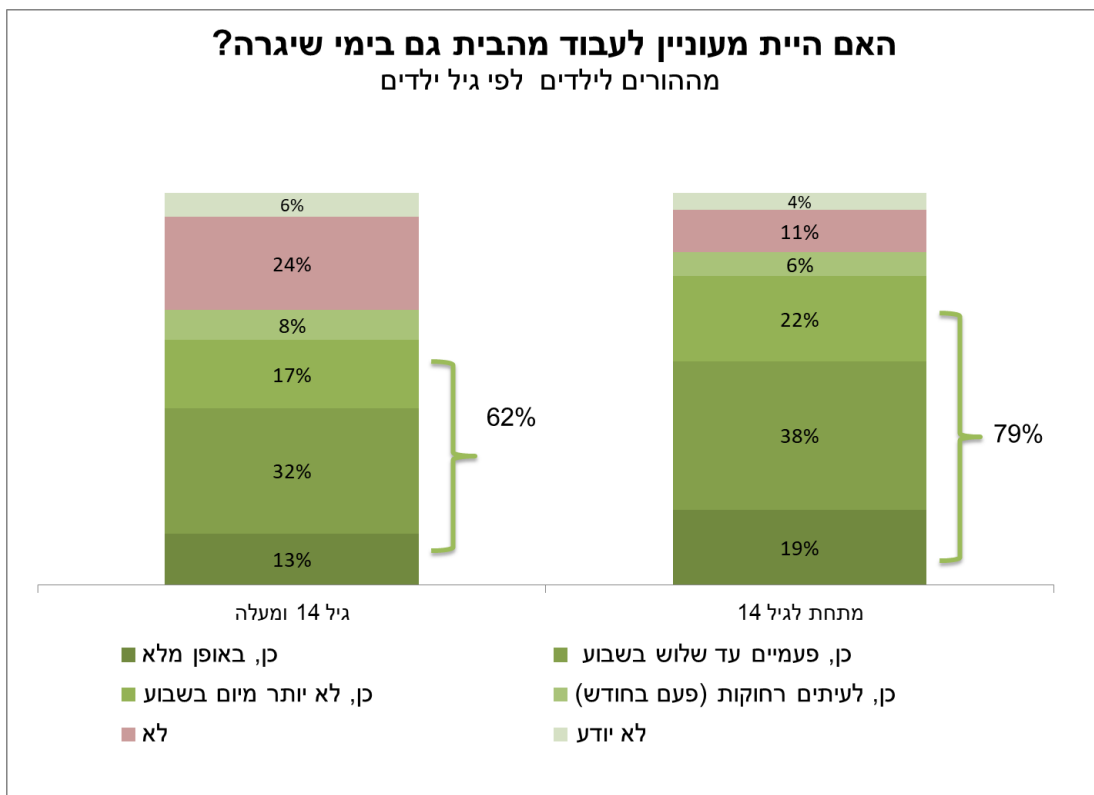

התדירות המועדפת¹⁶ לעבודה מהבית בימי שגרה הינה גבוהה יותר בקרב החרדים (2.7 ימים בממוצע בשבוע) לעומת יתר היהודים (2.4 ימים בממוצע בשבוע).

¹⁵ מבין המעוניינים לעבוד מהבית.
¹⁶ מבין המעוניינים לעבוד מהבית.

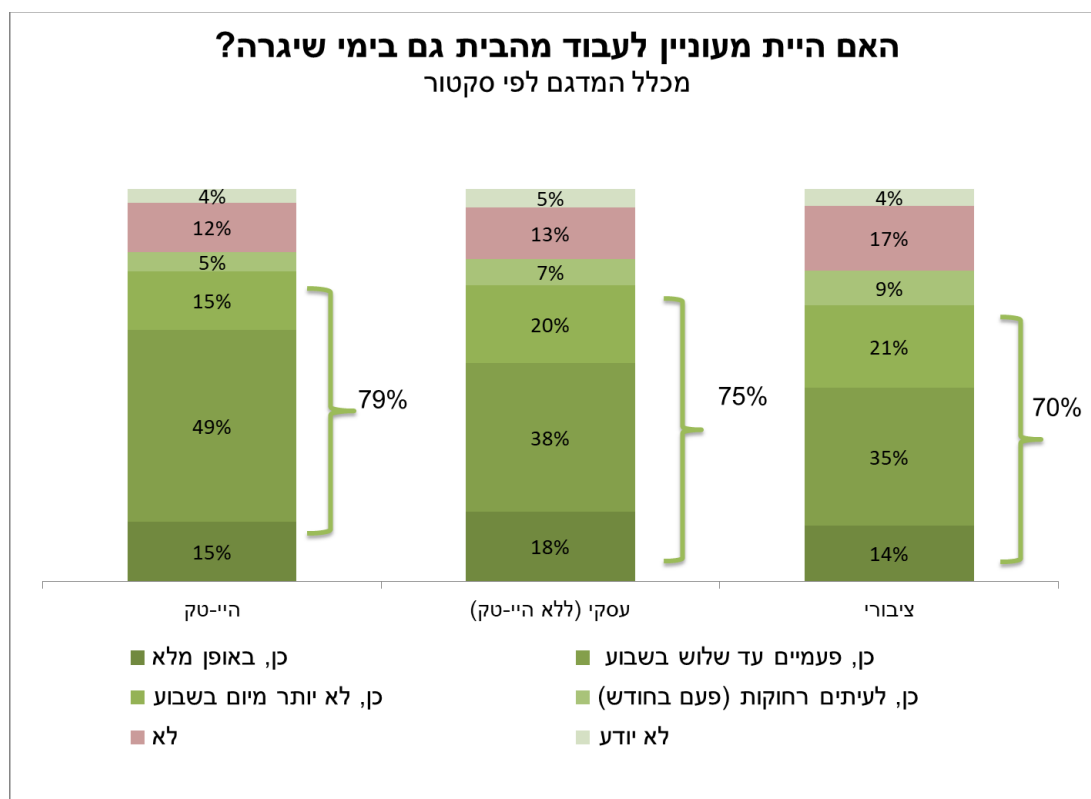

שיעור גבוה יחסית (79%) בקרב ההורים לילדים צעירים (מתחת לגיל 14) מעדיפים לעבוד מהבית בימי שגרה בתדירות גבוהה יחסית¹⁷, לעומת 62% בקרב הורים לילדים גדולים (14 ומעלה).

¹⁷ החל מיום בשבוע ועד לעבודה מהבית באופן מלא כל השבוע

בענפי היי-טק נמצא שיעור גבוה (79%) של עובדים המעוניינים לעבוד מהבית בתדירות גבוהה יחסית¹⁸ לעומת 75% המעוניינים בכך ביתר ענפי הסקטור העסקי, ו-70% בסקטור הציבורי. גם ממוצע הימים המועדף לעבודה מהבית נמצא נמוך יחסית בסקטור הציבורי (2.3 ימים בשבוע לעומת 2.5 בסקטור העסקי).

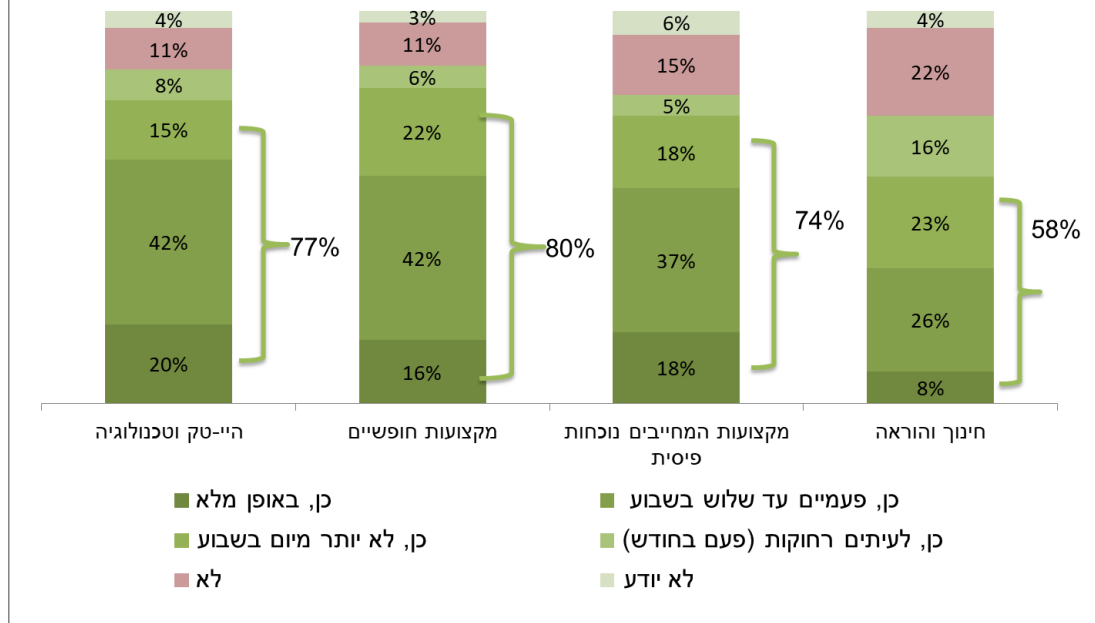

שיעור המעוניינים לעבוד מהבית גם בימי שיגרה הינו נמוך יחסית בקרב העובדים בתחום החינוך וההוראה (74%) ובמקצועות המחייבים נוכחות פיזית (79%) לעומת כ-86% ביתר תחומי העיסוק.

בנוסף, בקרב אלו שכן מעוניינים לעבוד מהבית בתדירות גבוהה יחסית¹⁹ ממוצע הימים המועדף בשבוע היה נמוך יחסית בקרב עובדי החינוך וההוראה - 1.8 ימים בממוצע בשבוע לעומת 2.4 ימים בשבוע בממוצע המדגם.

¹⁸ החל מיום בשבוע ועד לעבודה מהבית באופן מלא
¹⁹ החל מיום בשבוע ועד לעבודה מהבית באופן מלא

האם היית מעוניין לעבוד מהבית גם בימי שיגרה? מכלל המדגם לפי תחום עיסוק

פרק ו - נכונות לספוג הפחתת שכר או החזר הוצאות עבור יום עבודה מהבית

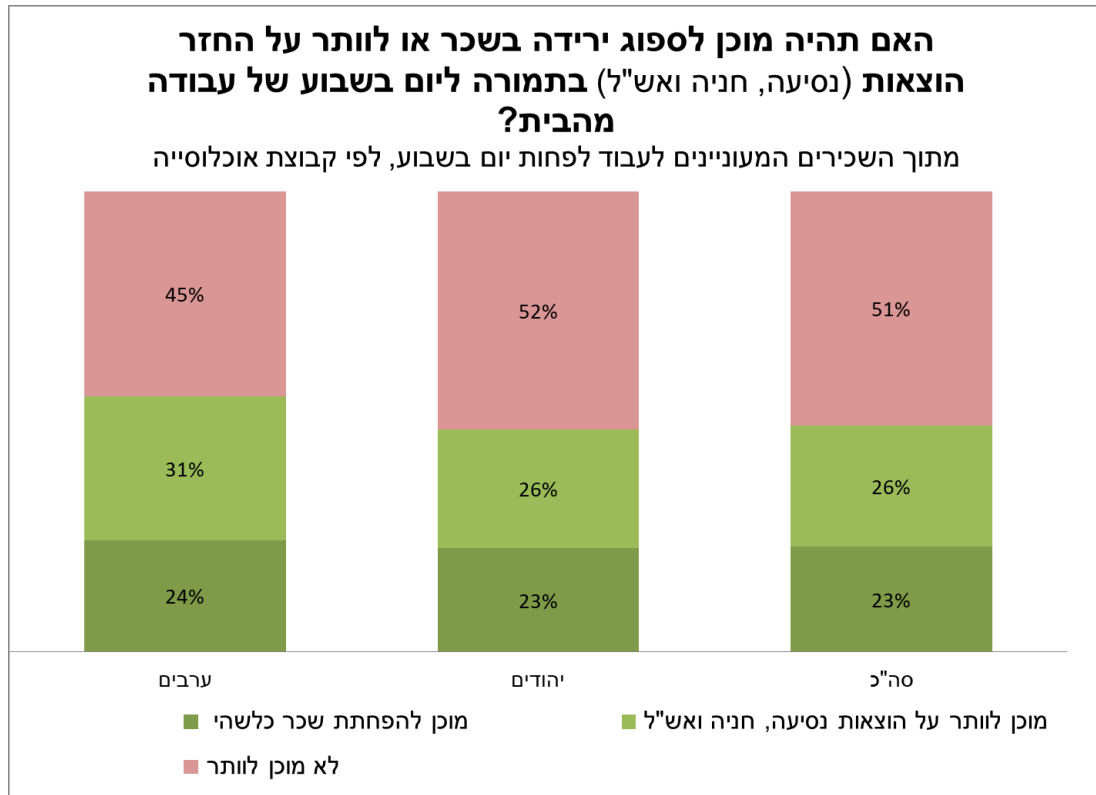
משתתפי הסקר נשאלו אם יהיו מוכנים לספוג הפחתת שכר בשיעורים שונים או פגיעה בהחזר הוצאות נסיעה, חניה ואש"ל עבור יום עבודה, בתמורה לעבודה מהבית יום אחד בשבוע (כלומר, 20% משעות העבודה).

מבין המשיבים שצינו כי היו מעוניינים לעבוד מהבית לפחות פעם בשבוע (73% מכלל המשיבים), 49% ענו כי יהיו מוכנים לוותר על חלק משכרם²⁰ או על החזר הוצאות נסיעה, חניה ואש"ל בתמורה לעבודה מהבית יום אחד בשבוע (49% בקרב השכירים ו- 47% בקרב העצמאיים). לא נמצאו הבדלים משמעותיים לפי מגדר.

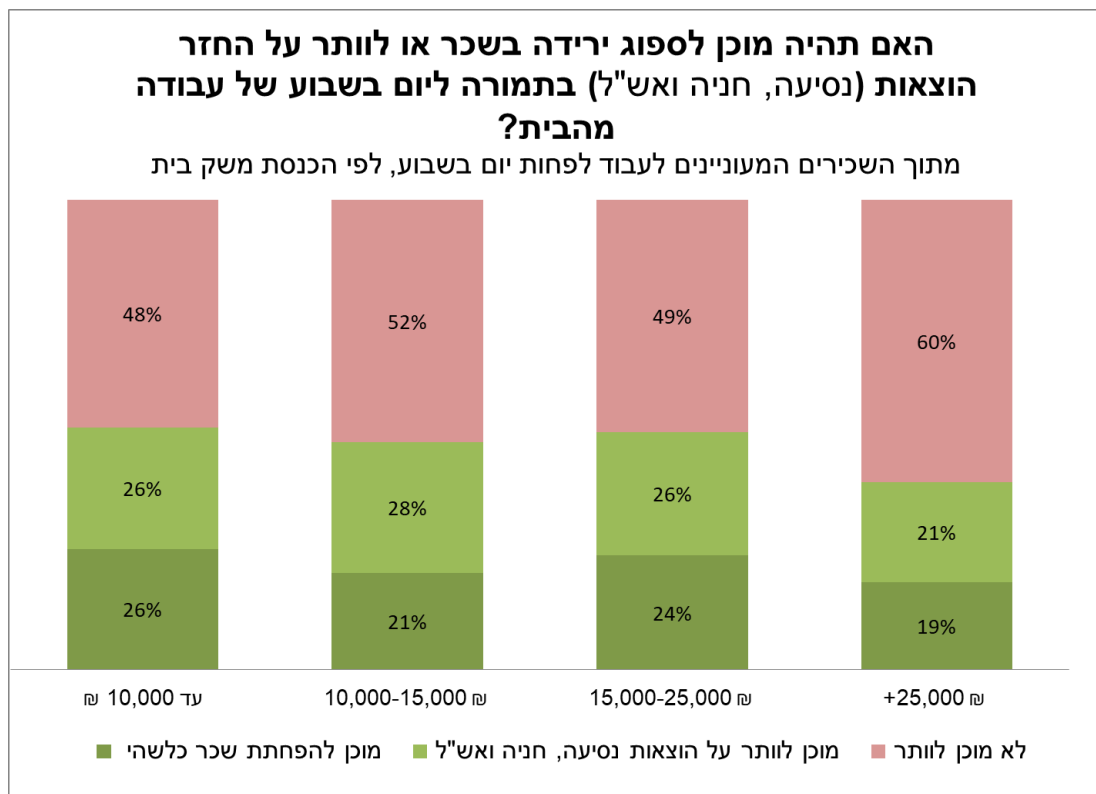
מאחר ורק לגבי השכירים עניין הפחתת השכר או וויתור על החזר הוצאות הוא רלבנטי לצורך הסכמי שכר, יתמקד המשך ניתוח התשובות לשאלה זו באוכלוסיית השכירים בלבד.

שיעור השכירים הערבים שצינו כי הם מוכנים לוותר על חלק משכרם²¹ או על החזר הוצאות בתמורה לעבודה מהבית יום אחד בשבוע, היה גבוה (55%) בהשוואה ליהודים (48%).

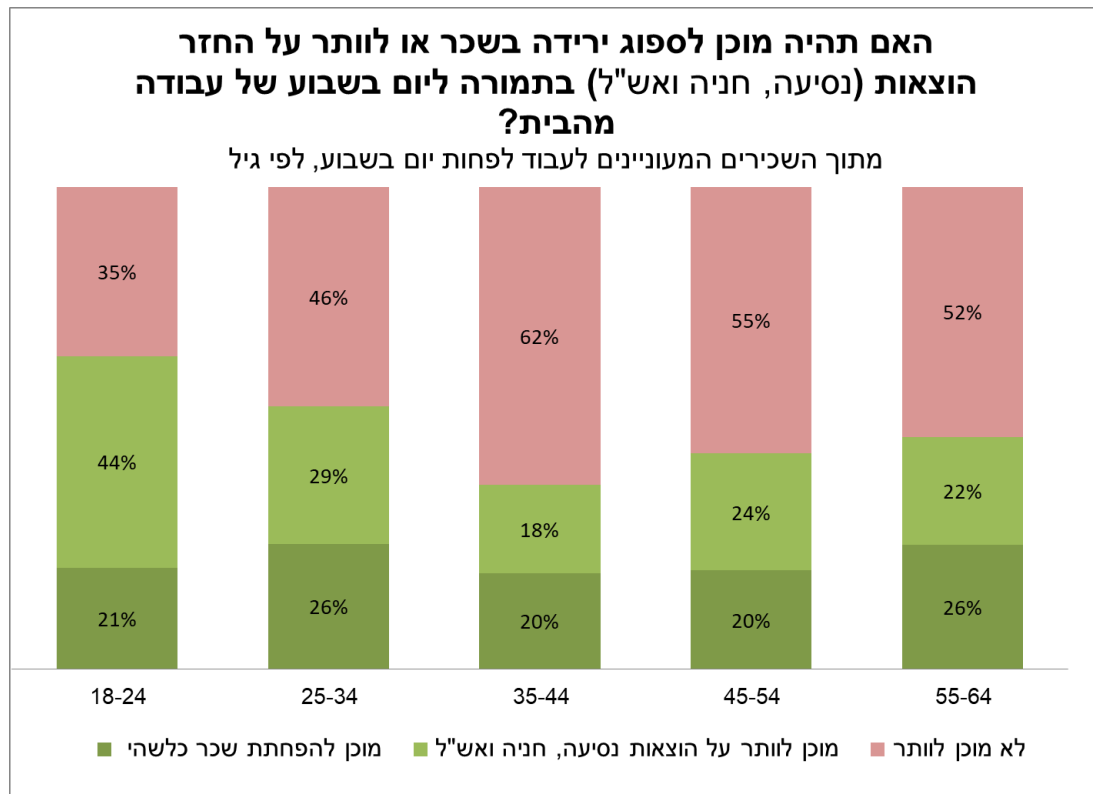
20 הפחתת שכר בשיעור של 2%, 5% או 10%
21 הפחתת שכר בשיעור של 2%, 5% או 10%

ככל שהכנסת משק הבית גבוהה יותר, כך יורדת הנכונות לספוג הפחתת שכר כלשהי או וויתור על החזר הוצאות, כך בעוד כמחצית ממשקי בית עם רמת הכנסה עד 25,000 ₪ הביעו נכונות לוותר על כלשהו, רק 40% הביעו נכונות לוותר בקרב העובדים ממשקי בית עם רמת הכנסה מעל 25,000 ₪. גם בענף ההיי-טק שיעור נמוך יחסית מבין השכירים (38%) הביע נכונות לוותר על שכר או החזר הוצאות, לעומת 49% בממוצע המדגם.

שיעור גבוה יחסית (44%) מקרב השכירים הצעירים²² (בני 18-24) הביע נכונות לוותר על החזר נסיעה, חניה ואש"ל תמורת יום עבודה מהבית, זאת לעומת שיעור נמוך יחסית שהביעו נכונות לוותר (18%) בגילאי 35 – 44.

על מה מוכנים לוותר?

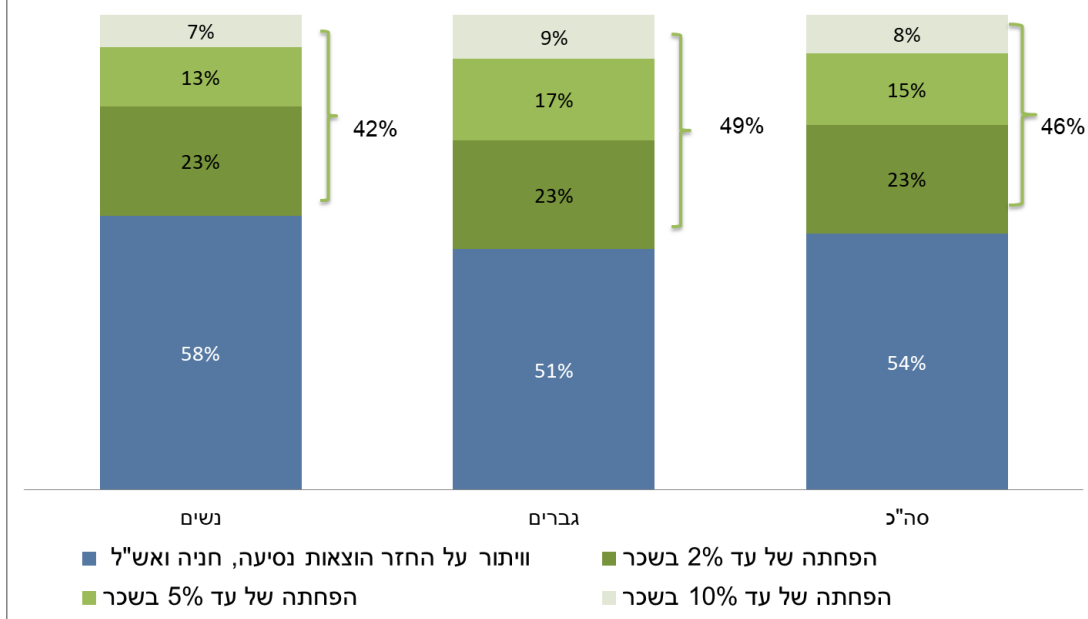
למעלה ממחצית (54%) מהשכירים שמעוניינים לעבוד מהבית לפחות יום בשבוע (ונכונים לוותר כלשהו) מוכנים לוותר על החזר הוצאות נסיעה, חניה ואש"ל, זאת לעומת 46% שמוכנים לספוג הפחתה כלשהי בשכר (מהם, 23% הפחתה של עד 2% מהשכר, 15% הפחתה של עד 5% מהשכר ורק 8% על הפחתה של עד 10% מהשכר).

הפחתת השכר הממוצעת שהשכירים מוכנים לספוג הינה עד 5% מהשכר.

שיעור הנשים השכירות שהביעו נכונות לספוג הפחתה כלשהי בשכר למען עבודה מהבית יום בשבוע היה נמוך יחסית לגברים: 42% לעומת 49%, בהתאמה.

²² מבין אלו שציינו כי היו מעוניינים לעבוד מהבית לפחות יום בשבוע גם בתקופת שגרה.

האם תהיה מוכן לספוג הפחתת שכר או לוותר על הוצאות נסיעה, חניה ואש"ל בתמורה ליום בשבוע של עבודה מהבית? מתוך המוכנים לספוג הפחתת שכר או החזר הוצאות, לפי שיעור הפחתה ומין

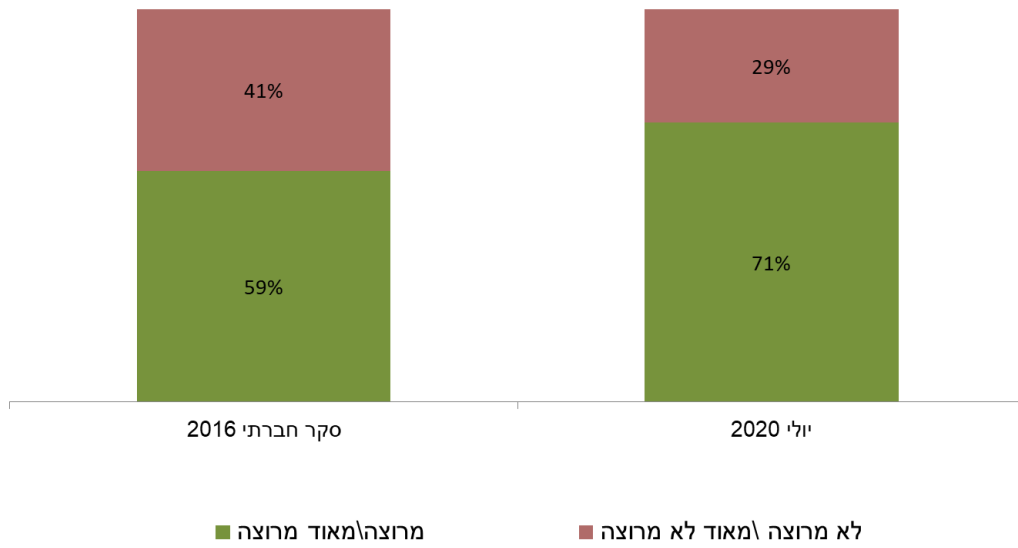

פרק ז - איזון חיים אישיים-עבודה

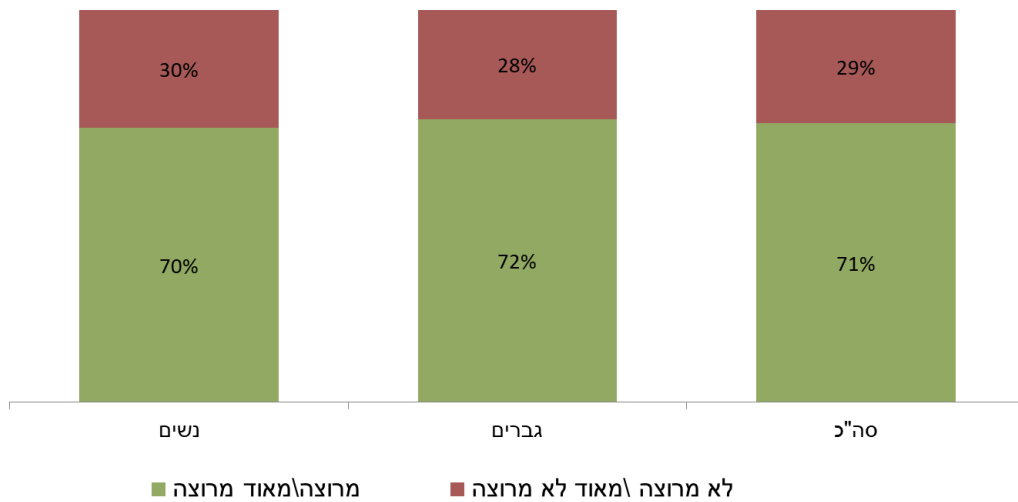
רוב המשיבים לסקר (71%) מרוצים מהאיזון בין חייהם האישיים לעבודה, זאת, לעומת 59% שהיו מרוצים מהאיזון בשנת 2016.²³

²³ לפי הסקר החברתי של הלמ"ס משנת 2016. השאלה בסקר הנוכחי נוסחה מראש בדומה לשאלה בסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2016 כדי לאפשר השוואה בין התקופה שלפני המשבר לימים אלה.

עד כמה אתלה מרוצה מהאיזון חיים אישיים – עבודה?
 עובדים בשנת 2016 וביוני 2020

עד כמה אתלה מרוצה מאיזון חיים אישיים-עבודה?
 מכלל העובדים לפי מין

בקרוב הערבים שביעות הרצון נמוכה באופן משמעותי (54%) בהשוואה לשביעות הרצון בקרב היהודים (74%).

עד כמה אתה מרוצה מאיזון חיים אישיים-עבודה? מכלל העובדים לפי קבוצת אוכלוסייה

